

Κωδικός: 3087

ΜΑΚΙΣΤΙΑ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ

Έτος 14ο • Δεκέμβριος 2008 - Ιανουάριος - Φεβρουάριος 2009 • Τεύχος 56 • Τιμή: 0,03 Ευρώ
 Διεύθυνση εφημερίδας: Ν. Πλαστήρα 202, Άγιοι Ανάργυροι Τ. Κ. 135 62 • e-mail: makistia@gmail.com

Με στόχο την ενότητα

Την Κυριακή 8 Μαρτίου 2009, πραγματοποιήθηκε η ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση του Συλλόγου μας.

Παρά την ανησυχία που υπήρχε σε μέλη του Δ.Σ. σχετικά με την ικανή προσέλευση των συμπατριωτών μας, προκειμένου να υπάρξει απαρτία στην Γ.Σ., τελικά όλα πήγαν καλά και συγκεντρώθηκαν όσοι χρειάζονταν για να προχωρήσει η διαδικασία.

Αφού εξελέγη το Προεδρείο της Γενικής Συνέλευσης, ο Πρόεδρος του Συλλόγου μας, **Ζώης Μπενάρδος**, απηύθυνε χαιρετισμό στους παρευρισκόμενους. Ύστερα, ο Ταμίας **Πέτρος Αθανασόπουλος** και ο Πρόεδρος της Εξελεγκτικής Επιτροπής **Κωνσταντίνος Λαμπρόπουλος** ενημέρωσαν το Σώμα για τα οικονομικά του Συλλόγου.

Στη συνέχεια ο Πρόεδρος του Συλλόγου προχώρησε σε σύντομη ενημέρωση για τα πεπραγμένα του Δ.Σ. κατά το προηγούμενο έτος. **Αναφέρθηκε συνοπτικά: α)** στις προσπάθειες που έγιναν από το Δ.Σ. για συνάντηση και συνεργασία με τη Δημοτική Αρχή του τόπου μας, **β)** στη συνάντηση γνωριμίας με τον εκπρόσωπο του Ομίλου Βαρδινογιάννη κ. Αθούρη, **γ)** στην εκδήλωση μνήμης για τα

θύματα της καταστροφής, που οργανώθηκε από το Δ.Σ το καλοκαίρι στη Μάκιστο, **δ)** στη δενδροφύτευση που πραγματοποιήθηκε το Νοέμβριο στο χωριό μας, **ε)** στην έκδοση της εφημερίδας «Μακιστία», **ζ)** στις ενέργειες που γίνονται για την έκδοση φωτογραφικού άλμπουμ με θέμα το χωριό μας και **η)** στο ενδιαφέρον του Συλλό-

γου για την αμφιλεγόμενη, από μικροβιολογικής πλευράς, ποιότητα του πόσιμου νερού της Μάκιστου.

Το μεγαλύτερο, ωστόσο, μέρος της Συνέλευσης αφιερώθηκε στη συζήτηση για το ενδεχόμενο τροποποίησης ορισμένων άρθρων του καταστατικού. Τα άρθρα αυτά έχουν να κάνουν με διασαφηνίσεις πάνω στα σημεία που ορίζουν τις προϋποθέσεις της εκλογικής διαδικασίας και τα οποία είχαν γίνει αφορμή, κατά τις αρχαιρεσίες του 2008, να δημιουργηθούν ορισμένα προβλήματα στο Σύλλογο, καθώς υπήρξαν κάποιοι συμπατριώτες μας που εξέφρασαν τη άποψη πως εξαιτίας της ασάφειας που είχαν τα άρθρα αυτά, δημιουργούσαν πρόβλημα και κλόνιζαν την εγκυρότητα των αρχαιρεσιών. Παρά το γεγονός ότι ποτέ ως τώρα δεν είχε υπάρξει αμφισβήτηση του καταστατικού, και

όλες οι προηγούμενες εκλογικές διαδικασίες είχαν πραγματοποιηθεί, χωρίς οξέτητες, με την αγαστή συνεργασία των μελών, ακόμα και εκείνων που έθεσαν το θέμα της εγκυρότητας των εκλογών, εντούτοις τα μέλη του Δ.Σ., προκειμένου να μην υπάρξει στο μέλλον κανένα ενδεχόμενο μιας νέας σύγχυσης, θελήσαμε να προχωρήσουμε στη διαδικασία της τροποποίησης. Για το λόγο αυτό προσκαλέσαμε τον νομικό και συνάμα συμπατριώτη μας, κ. **Σταύρο Πόθο**, ο οποίος με ευγένεια αποδέχθηκε την πρόσκλησή μας και έδωσε τις απαραίτητες εξηγήσεις και διασαφηνίσεις.

Από τα λεγόμενα του νομικού συμβούλου φάνηκε πως ο τρόπος που έγιναν οι προηγούμενες εκλογές δεν ενέχουν κάποιο σφάλμα ή κάποια παρατυ-

Συνέχεια στη σελ. 5

Διαβάστε σ' αυτό το τεύχος

σελ. 4

Περιβάλλον: 21 Μαρτίου Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας

σελ. 8-13

Προσωπογραφίες
 Παναγιώτης Δημόπουλος

Σημείωση της έκδοσης

Το πρώτο τεύχος της Μακιστίας του 2009 εστιάζει στην Ετήσια Γενική Συνέλευση του Συλλόγου, όπου για πρώτη φορά συζητήθηκε σε ικανοποιητικό επίπεδο και με την παρουσία συμπατριώτη μας δικηγόρου, το θέμα του καταστατικού. **Η αλήθεια είναι ότι το βασικό μας πρόβλημα δεν είναι το καταστατικό και τα άρθρα του αλλά, όπως εύστοχα αναφέρθηκε στην συνέλευση, η έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των Μακισταίων.** Είναι όμως παρόλα αυτά μία πρώτης τάξεως ευκαιρία να τεθεί το θέμα του καταστατικού και να φτάσουμε σε μία λύση που θα ξεκαθαρίσει το θέμα για τα επόμενα χρόνια. Διότι θα πρέπει ύστερα να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε, πέρα από την σημαντική αλλά περισσότερο συμβολική προσπάθεια της δενδροφύτευσης. Είναι ώρα να σκεφτούμε πώς μπορούμε να ενώσουμε τις δυνάμεις μας για να ζωντανέψουμε το χωριό μας και να δούμε τι μπορεί ο καθένας να προσφέρει σε αυτή την κατεύθυνση. Πλησιάζει το Πάσχα, όπου αρκετοί θα ανταμώνουμε στο χωριό. Ας προσπαθήσουμε να είμαστε όσο περισσότεροι γίνεται και ας εκμεταλλευτούμε το αντάμωμα για να φιλιώσουμε και να κάνουμε ξανά όνειρα για την Μάκιστο.

**Ο Πρόεδρος
και το Τοπικό Συμβούλιο Μακίστου
σας εύχονται Καλό Πάσχα**

**Για όσους και όσες ενδιαφέρονται
να ενισχύσουν οικονομικά
την προσπάθεια αποκατάστασης
της Μακίστου, ο Σύλλογος Μακισταίων
άνοιξε στην Εμπορική Τράπεζα
(Emporiki Bank)
λογαριασμό με αριθμό 86182793.**

ΜΑΚΙΣΤΙΑ

**ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ-ΕΚΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟ
ΟΡΓΑΝΟ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ**

**ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΣΥΛΛΟΓΟΣ
ΜΑΚΙΣΤΑΙΩΝ ΟΛΥΜΠΙΑΣ**

«Η ΜΑΚΙΣΤΟΣ»

N. Πλαστήρα 202, Άγιοι Ανάργυροι
T.K. 135 62, τηλ: 210-2285341

Εκδότρια:

Δήμητρα Κοκκαλιάρη
Συντακτική Επιτροπή:
Διονύσης Κοκκαλιάρης
Χριστίνα Γρηγοροπούλου

Διεύθυνση αλληλογραφίας:

Νεΐγυ 4, Άνω Πατήσια
T.K. 11144, τηλ: 210-2285341
Ηλεκτρ. ταχυδρομείο:
makistia@gmail.com

***

- Ανώνυμες επιστολές δε δημοσιεύονται.
- Χειρόγραφα δεν επιστρέφονται.
- Τα άρθρα, οι συνεργασίες και οι αγγελίες δημοσιεύονται δωρεάν.
  - Τα ενυπόγραφα άρθρα δεν εκφράζουν απαραίτητα τη σύνταξη της εφημερίδας.

**Ηλεκτρονική Σχεδίαση Εντύπου
Επιμέλεια - Διεκ/ση έκδοσης
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο. Ε.
Εκδόσεις - Γραφικές τέχνες
Θεοδοσίου 23 & Πετροπόλεως 11/10
Τηλ-fax: 210 2619003 - 210 2619696
e-mail: karpouzi@otenet.gr**

Κοινωνικά

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ

- **Η Καλλιόπη Δημοπούλου** του Δήμου, απεβίωσε την Παρασκευή 23 Ιανουαρίου 2009 στην Αθήνα, σε ηλικία 83 ετών και η ταφή της έγινε στη Μάκιστο.
- **Ο Πόθος Φώτης** του παπά-Δημοσθένη, απεβίωσε, σε ηλικία 84 ετών, την Δευτέρα 2 Φεβρουαρίου 2009 στην Αθήνα και η ταφή του έγινε στο Κοιμητήριο Άγιου Δημητρίου (Μπραχάμι).
- **Ο Γεώργιος Λαμπρόπουλος** του Νικολάου (Γραμματέας), απεβίωσε την Κυριακή 1 Μαρτίου στην Καλαμάτα, σε ηλικία 93 ετών και η ταφή του έγινε στη Μάκιστο την 4 Μαρτίου.

Ο Σύλλογος και η Μακιστία εκφράζουν θερμά συλλυπητήρια στους οικείους των θανόντων.

Καλλιόπη Δημοπούλου

Η Καλλιόπη γεννήθηκε το 1927 από μια φτωχή οικογένεια. Ούτε για γράμματα πήγε, γιατί τα κορίτσια τότε δεν τα στέλνανε στο σχολείο, ούτε καμιά βοήθεια είχε, γιατί οι γονείς της ήτανε φτωχοί. Γι' αυτό από πέντε χρονών δούλευε. Δούλευε πολύ. Ήτανε χεροδύναμη και άξια. Δούλευε και για τους γονείς της και για τ' αδέρφια της, γιατί ήτανε η πιο μεγάλη. Σε μεροκάματα, στα χωράφια και παντού.

Μετά παντρεύτηκε στη Σμέρνα. Η ζωή τα έφερε έτσι, που πήρε τα κορίτσια της και πήγε στην Αθήνα. Νοίκιασε ένα σπίτι στο Βοτανικό και δούλευε όλη την ημέρα στο εργοστάσιο. Δύο βάρδιες. Και τους γονείς της τους πήρε μαζί της και τους πρόσεξε μέχρι που πεθάνανε. Μετά μεγαλώσανε και τα κορίτσια και δουλέψανε κι αυτά.

Γίνανε καλές και εργατικές κοπέλες. Τους αγόρασε σπίτια και τις νοικοκύρεψε. Κάνανε καλές οικογένειες. Έχει έξι εγγόνια, που είναι πολύ καλά παιδιά. Δούλεψε μέχρι τα εξήντα πέντε και μετά πήρε τη σύνταξή της. Ήταν μια άξια και δημιουργική γυναίκα στη ζωή της και στην κοινωνία. Πριν λίγο καιρό έφυγε από τη ζωή.

Καλλιόπη, να είσαι καλά εκεί που βρίσκεσαι και δυνατή, όπως ήσουν και εδώ...

Αιωνία σου η μνήμη!

Ασήμω Γ.

**RADIO
ΜΑΚΙΣΤΙΑ FM
98.6**

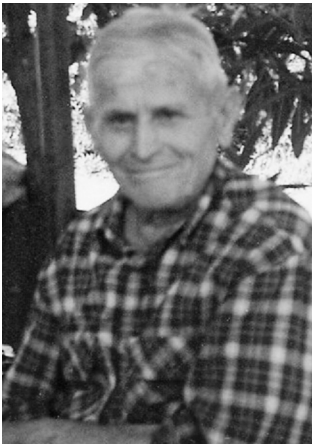
**ΤΗΛ: 2625034550
FAX: 2625032452
ΚΙΝ: 6972013232**

ΟΔΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ

Τεράστιο είναι το πρόβλημα που δημιουργήθηκε σε όλο το οδικό δίκτυο του Νομού με τις έντονες βροχοπτώσεις του φετινού χειμώνα. Τα καμένα δάση δεν συγκρατούν τα νερά, με συνέπεια ολόκληρα βουνά να κατολισθαίνουν και οι καθιζήσεις του εδάφους να είναι καθημερινό φαινόμενο. Το αποτέλεσμα είναι να αποκλείονται χωριά και κωμοπόλεις του Νομού, ενώ οι παρεμβάσεις των Δήμων και της Νομαρχίας βρίσκονται στην κατεύθυνση αποκατάστασης της βατότητας (όπου είναι δυνατόν) και σήμανσης της επικινδυνότητας, χωρίς να μπορούν να καλύψουν το μέγεθος του προβλήματος. Το επαρχιακό, το δημοτικό και το αγροτοδοσιακό δίκτυο έχουν υποστεί τεράστια καταστροφή. Σύμφωνα με ανακοίνωση της Νομαρχίας 325 δρόμοι σε 680 σημεία έχουν σοβαρά προβλήματα από κατολισθήσεις-καθιζήσεις. Κεντρικοί άξονες όπως Κρέστενα –Ανδρίτσεινα στο τμήμα Πλατιάνας-Καλλιθέας σε 8 σημεία, Θολό-Φιγαλία-Επικούρειος σε 5 σημεία, Ζαχάρω- Μίνθη-Βρεστό σε 5 σημεία και πάρα πολλοί άλλοι, σε όλο το Νομό. Μάλιστα το ΚΤΕΛ σταμάτησε αρκετά δρομολόγια λόγω της επικινδυνότητας. Επίσης προβλήματα δημιουργήθηκαν και στους δρόμους **Μάκιστος -Πλατιάνα** σε 2 σημεία με πτώσεις βράχων, **Ζαχάρω-Σμέρνα, Μάκιστος-Χρυσόχωρι**.

Στη Μάκιστο έχουν υποστεί ζημιές όλοι οι αγροτικοί δρόμοι. Ειδικότερα κάποιοι έχουν γίνει τελειώς απροσπέλαστοι. Όπως ο δρόμος προς Σπηλιές, όπου έχουν βυθίσει δύο γεφύρια, στην Αιτία κόπηκε από το ρέμα, στου Κορομπηλά προς Λακούλες το ίδιο, ο δρόμος από Αρκούδι προς Γούβα και ο δρόμος προς Παλιολάζι. Το πρόβλημα είναι μεγάλο, γιατί είναι η εποχή που οι κάτοικοι πρέπει να φροντίσουν τις καλλιέργειές τους, ενώ μέχρι τώρα κανείς από τους αρμόδιους, δεν έδειξε ενδιαφέρον.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ)

Την πρώτη του Μάρτη 2009 «έφυγε» για πάντα ο μπαρμπα-Γιώργης. Ήταν γνωστός κυρίως σαν Γραμματέας, ή Γραμματικός κατ' άλλους, γιατί κατείχε τη θέση του Γραμματέα της Κοινότητας από το 1956 μέχρι το 1980, οπότε και συνταξιοδοτήθηκε.

Γεννήθηκε το 1915 στη Μάκιστο και τελείωσε το Σχολαρχείο της Κρέστενας. Πατέρας πέντε παιδιών και παπούς οκτώ εγγονιών, άφησε τη Μάκιστο μετά την πυρκαγιά, όπου έδωσε τη μάχη του, όσο μπορούσε, για να σώσει το σπίτι. Τα παιδιά τους τούς πήραν μαζί με την κυρά-

Κούλα, τη γυναίκα του, κοντά τους.

Πολέμησε στην Αλβανία, επτά μήνες στην πρώτη γραμμή, ως ασυρματιστής και από την Κλεισούρα επέστρεψε με τα ...πόδια.

Ο μπαρμπα-Γιώργης υπήρξε άνθρωπος ευφυής, με ισχυρή προσωπικότητα και άποψη. Ο ρόλος του, λόγω και της θέσης του, ήταν καθοριστικός για τα πράγματα τού χωριού.

Σημαντικό όμως κομμάτι της ζωής του ήταν η ψαλτική. Έμεινε στο ψαλτήρι για πενήντα ολόκληρα χρόνια!!! Ήταν ο γλυκός ήχος του Επιτάφιου, της Ανάστασης και κάθε θρησκευτικής τελετής στη Μάκιστο. Κι ο αγαπημένος του ήχος, ήταν ο «πλάγιος του πρώτου» γιατί όπως ο ίδιος έλεγε: «είναι κλαψερός και νόστιμος και πάει και στα μνημόσυνα».

«...ευλογητός ει Κύριε δίδαξόν με τα δικαιώματά σου...»

«...εύρον πηγήν της ζωής και θύραν παραδείσου...»

Ας είναι αιώνια η μνήμη του και ελαφρύ το χώμα που τον σκέπασε.

Δ.Κ.

ΝΕΑ ΤΗΣ ΜΑΚΙΣΤΟΥ

Οι γιορτές των Χριστουγέννων κύλισαν ήσυχα και μελαγχολικά στη Μάκιστο. Οι λιγοστοί μόνιμοι κάτοικοι πέρασαν τις Άγιες μέρες για δεύτερη χρονιά στα κοντέινερς, κρατώντας την ελπίδα ότι του χρόνου θα είναι στα σπίτια τους. Λιγοστοί επισκέπτες βρέθηκαν μαζί τους, αλλά και ελάχιστοι από τους ηλικιωμένους εγκατέλειψαν τις εστίες τους, παρά την προτροπή των παιδιών τους να περάσουν τις γιορτές μαζί τους, σε κάποιο αστικό κέντρο. **Τις σημαντικές γιορτές των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς δεν υπήρχε ιερέας να λειτουργήσει**, παρά ερχόταν κάποια άλλη μέρα για να καλύψει το κενό. **Το πρωί των Φώτων επίσης δεν έγινε λειτουργία.** Σημαντικό γεγονός ήταν ότι το απόγευμα της ίδιας μέρας επισκέφτηκε τη Μάκιστο ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Τριφυλίας και Ολυμπίας κ. **Χρυσόστομος** και λειτουργησε στον Άγιο Ιωάννη, Πολιούχο της Μάκιστου. Οι κάτοικοι, καθώς και κάποιοι συμπατριώτες μας από γειτονικά χωριά, παρακολούθησαν κατανοητικά τον Εσπερινό. Του Αγίου Ιωάννου πραγματοποιήθηκε η Πανηγυρική Θεία Λειτουργία, στην οποία παρευρέθησαν ο Νομάρχης Ηλείας κ. **Χαράλαμπος Καφύρας** και ο Γενικός Γραμματέας της Νομαρχίας κ. **Κώστας Μπουγάς**. Στη συνέχεια οι παραπάνω τοπικοί άρχοντες, παρόντος και του Δήμαρχου κ. **Πανταζή Χρονόπουλου**, παρέμειναν στο καφενείο όπου συνομίλησαν με κατοίκους του χωριού. **Προς τον κ. Νομάρχη ετέθη το θέμα των καθιζήσεων του οδικού δικτύου, το θέμα διαπλάτυνσης του περιφερειακού δρόμου Κουμουθέκρα και της βελτίωσης των αγροτικών δρόμων. Επίσης ετέθη υπ' όψιν το πρόβλημα του νερού και της κοπής των καμένων δένδρων κατά μήκος του οδικού δικτύου.**

Αγαπητοί Φίλοι του Δ.Σ.

Είμαι μέλος του Συλλόγου μας από τότε που ιδρύθηκε και έχω παρευρεθεί σ' όλες σχεδόν τις Γενικές Συνελεύσεις. Πάντα υπήρχαν αντιπαραθέσεις, έντονοι διάλογοι και εναλλαγές προσώπων στο εκάστοτε Δ.Σ.

Χωρίς να θέλω βεβαίως, να στενοχωρήσω κανέναν, άλλωστε είναι κάτι που το γνωρίζουν όλοι, σας λέω λοιπόν ότι εμένα με στεναχωρούσε, που όταν εκλεγόντουσαν οι μεν, οι άλλοι δεν ήταν ευχαριστημένοι και αντιστρόφως. Όλα αυτά τα αναφέρω καλοπροαίρετα, γιατί όλους τους εκτιμώ και τους σέβομαι.

Μετά όμως από τις τελευταίες εκλογές, τα πράγματα έχουν εκτραχυνθεί και ένα μικρό και χαροκαμένο Χωριό δεν αντέχει τέτοιες «πολυτέλειες». Προτείνω να γίνει μια έκτακτη Γενική Συνέλευση, με θέμα την αλλαγή του καταστατικού, όσον αφορά τις εκλογές και εξηγούμαι τι εννοώ. Να είναι υποψήφιος για το εκάστοτε Δ.Σ., ένας ή και περισσότερα άτομα από κάθε σόϊ, και να προκηρυχτούν νέες εκλογές, ίσως έτσι θα αποφευχθούν στο μέλλον παρόμοιες άσχημες καταστάσεις. Το μέτρο αυτό το εφήρμοσε στην Αρχαία Αθήνα, ο Κλεισθένης στη διευρυμένη Βουλή των 500. Η κάθε φυλή εξέλεγε τους καλύτερους της κι από αυτούς στη συνέχεια με κλήρο εκλέγονταν 50 από κάθε φυλή, για να απαρτίσουν τη Βουλή των πεντακοσίων.

Εγώ βεβαίως επειδή δε δίνω το δικαίωμα σε κανέναν να με αποκαλεί φασίστα και επί πλέον επειδή απεχθάνομαι τα δικαστήρια, παραιτούμαι από τη θέση μου στο Δ.Σ. του Συλλόγου μας. **Η απόφασή μου είναι οριστική και αμετάκλητη.**

Φιλικά
Διονύσης Λινός
17-10-09

Περιβάλλον

21 Μάρτη Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας

21 Μαρτίου, και η περιβαλλοντική οργάνωση WWF Ελλάς εκφράζει απόλυτη απογοήτευσή για την πλήρη πολιτική αδράνεια στον τομέα της δασοπροστασίας.

Σχεδόν δύο χρόνια μετά τις τεράστιες πυρκαγιές του 2007 και σαράντα μόλις μέρες πριν την έναρξη της φετινής αντιπυρικής περιόδου διαπιστώνεται:

- **Στασιμότητα στο διαπιστωμένα ελλείψεις και αναποτελεσματικό σύστημα δασικής προστασίας και διαχείρισης.**

- **Απουσία παρεμβάσεων για την αναβάθμιση της επιχειρησιακής δυνατότητας του Πυροσβεστικού Σώματος και των λοιπών αρμόδιων υπηρεσιών καταστολής.**

- **Συνέχιση του ομιχλώδους καθεστώτος αντιμετώπισης των αλλαγών χρήσεων γης και των παράνομων δραστηριοτήτων.**

- **Αδικοιολόγητες καθυστερήσεις στην έναρξη έργων πρόληψης, τη στελέχωση των σχετικών υπηρεσιών και την οργάνωση του συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων φορέων.**

«Παρά το γεγονός ότι τα μέτρα, τα οποία είναι απαραίτητα να ληφθούν για την μακροπρόθεσμη προστασία των ελληνικών δασών, είναι εδώ και χρόνια γνωστά σε όλους τους εμπλεκόμενους, μέχρι σήμερα ουδείς έχει επιδείξει την αναγκαία πολιτική υπευθυνότητα για να τα θέσει σε εφαρμογή», δηλώνει ο Κωνσταντίνος Λιαρικός, επικεφαλής περιβαλλοντικών προγραμμάτων του WWF Ελλάς.

Υπενθυμίζεται ότι σε λεπτομερές πακέτο προτάσεων για ένα ολοκληρωμένο και αποτελεσματικό εθνικό σύστημα δασοπροστασίας, το οποίο διαμορφώθηκε από το WWF Ελλάς πριν από έναν περίπου χρόνο, διατυπώθηκαν οι εξής κατευθύνσεις:

- Νομική θωράκιση των δασών και δασικών εκτάσεων, με ολοκλήρωση του δασολογίου και προώθηση συγκεκριμένων νομοθετικών μεταρρυθμίσεων.

- Ενίσχυση των διοικητικών μηχανισμών διαχείρισης και προστασίας των δασών, με εκλογίκευση του συστήματος συναρμοδιοτήτων και δημιουργία ενιαίου ισχυρού σώματος δασικής διαχείρισης και προστασίας. Αυτό θα μπορούσε να προέλθει είτε από την ενίσχυση και αναδιοργάνωση της δασικής υπηρεσίας είτε από την ίδρυση ενός νέου σώματος φύλαξης της υπαίθρου.

- Περαιτέρω εξειδίκευση του Πυροσβεστικού Σώματος, με στόχο την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών, την καλύτερη συνεργασία με τους υπόλοιπους φορείς και την ενεργό συμμετοχή στα έργα πρόληψης των πυρκαγιών.

- Ορθολογική οργάνωση του συστήματος πολιτικής προστασίας, με σαφή προσδιορισμό των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων, ικανό συντονισμό και ουσιαστική ενσωμάτωση του εθελοντισμού.

- Αξιοποίηση της εφαρμοσμένης επιστημονικής δασικής έρευνας και πραγματική αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης και εμπειρίας κατά τον σχεδιασμό διαχειριστικών παρεμβάσεων και την αντιμετώπιση ζητημάτων φυσικών καταστροφών.

«Η απουσία πολιτικής βούλησης για προστασία του πολύτιμου δασικού πλούτου της χώρας προκαλεί θλίψη και αγανάκτηση» δηλώνει ο κ. Δημήτρης Καραβέλλας Διευθυντής του WWF Ελλάς. «Το WWF Ελλάς συνεχίζει να παρεμβαίνει δυναμικά, θέτοντας το επιστημονικό δυναμικό του στη διάθεση της πολιτείας και διαμορφώνοντας ολοκληρωμένες προτάσεις σε όλα τα επίπεδα. Η μηδενική ανταπόκριση της πολιτείας σε αυτές τις δράσεις είναι χαρακτηριστική της σημασίας που δίνει στην προστασία των δασών» συμπληρώνει.

Από το WWF

ΚΑΪΆΦΑΣ

- Η Εταιρεία Τουριστικής Ανάπτυξης (ΕΤΑ) σε συνεργασία με το Δασαρχείο Ολυμπίας διοργάνωσαν **εθελοντική δενδροφύτευση στο καμένο πευκοδάσος Καϊάφα, την Κυριακή 1 Φεβρουαρίου 2009**. Φυτεύτηκαν στο χώρο, που είχε καθαρίσει η ΕΤΑ, περίπου 4.000 δενδρύλλια κουκουναριάς σε πρώτη φάση, από τα 12.000 δενδρύλλια που πρόκειται να καλύψουν συνολική έκταση 120 στρ., με στόχο την αποκατάσταση του φυσικού οικοσυστήματος, ακολουθώντας εγκεκριμένη από τις Δασικές Αρχές μελέτη αναδάσωσης.

Επισημαίνεται ότι έχει ολοκληρωθεί η πρώτη φάση των εργασιών του έργου υλοτομίας. Στο τμήμα που βρίσκεται βορειοδυτικά, εκτάσεως 350 στρ., έχουν υλοτομηθεί όλοι οι καμένοι κορμοί, ενώ ο ξυλώδης όγκος που προέκυψε προς

εκμετάλλευση έχει μεταφερθεί εκτός πεδίου. Τέλος, έχει πραγματοποιηθεί ο θρυμματισμός των κλαδιών που απέμειναν και έχει γίνει ο απαιτούμενος καθαρισμός στο μεγαλύτερο τμήμα της έκτασης.

Η ΕΤΑ σχεδιάζει την δημιουργία ενός «Οικολογικού Οικογενειακού Πάρκου Περιπέτειας» για την ευρύτερη περιοχή του Καϊάφα.

Αναπτύσσει τη δημιουργία ενός σημαντικού πόλου ήπιας τουριστικής ανάπτυξης στον Καϊάφα, ένα πρότυπο κέντρο οικοτουρισμού και ευεξίας, φυσικής ανάτασης και αναψυχής, με έμφαση στο περιβάλλον, την αποκατάσταση του φυσικού οικοσυστήματος, τον πράσινο τουρισμό, τον οικοτουρισμό σε συνδυασμό με ήπιες δραστηριότητες ναυαθλητισμού. Πρόκειται για παρεμβάσεις που

θα συμβάλουν ουσιαστικά στην αναζωγόνηση της τοπικής οικονομίας.

Στη δενδροφύτευση συμμετείχαν πολλοί φορείς της περιοχής, υπάλληλοι του Δήμου Ζαχάρως, του Δασαρχείου, πυροσβέστες, πρόσκοποι κλπ. ενώ μετά από λίγες μέρες πραγματοποιήθηκε και δεύτερη δενδροφύτευση με μαθητές σχολείων, στα πλαίσια της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης.

- Ο καθαρισμός του υπόλοιπου καμένου δάσους, το Δασαρχείο Ολυμπίας σε συνεργασία με την ΕΤΑ, αποφάσισαν να ολοκληρωθεί με εργάτες του Δασικού Συνεταιρισμού Τυρνάβου οι οποίοι χρησιμοποιούν μουλάρια για την μεταφορά των κορμών. Με αυτό τον τρόπο θα αποφευχθεί πλέον η είσοδος βαρέων οχημάτων και η ζημιά στην φυσική αναγέννηση.

Δεκέμβριος 2008 - Φεβρουάριος 2009

Με στόχο την ενότητα

Συνέχεια από τη σελ. 1

πία, καθότι το υπάρχον καταστατικό δεν απαγορεύει ρητά την εκλογή δι' εκπροσώπου. Εν τούτοις, αν το επιθυμούμε και αν η παραπάνω πρόταση αλλαγής του καταστατικού διατυπωθεί και αιτιολογηθεί επαρκώς από τους ενδιαφερόμενους, μπορεί να τεθεί σε ψηφοφορία και να αποφασίσει πλέον η Συνέλευση για το αν και με ποιο τρόπο επιθυμεί την οποιαδήποτε τροποποίηση ή προσαρμογή των επίμαχων άρθρων, πάντα υπό την προϋπόθεση ότι κάθε αλλαγή δεν θα αντίκειται στη νομοθεσία. Ωστόσο, μια τέτοια απόφαση, επειδή δεν είναι δυνατόν να παρθεί απερίσκεπτα ή βιαστικά και επειδή αυτή η παρέμβαση στο καταστατικό δεν είναι κάτι που γίνεται συχνά, γι' αυτό θα πρέπει να αναλάβει το Δ.Σ. να ενημερώσει εγγράφως όλα τα μέλη του για το ενδεχόμενο αυτό, επισημαίνοντας τα σημεία στα οποία προτείνονται οι αλλαγές, να ζητηθεί από τα μέλη να διατυπώσουν προτάσεις και αφού γίνει η προετοιμασία αυτή, τότε μόνο θα είναι δόκιμο, στην επόμενη πλέον Γενική Συνέλευση, να τεθούν τα θέματα και να παρθούν αποφάσεις.

Η τοποθέτηση αυτή του νομικού συμβούλου ήταν σαφής και λειτούργησε ικανοποιητικά, γιατί κι εμείς, τα μέλη του Δ.Σ., πιστεύουμε ότι θα ήταν πράγματι επιπόλαιη και βιαστική κίνηση να προχωρήσουμε σε μια τροποποίηση, χωρίς να υπάρχει η απαραίτητη προετοιμασία και κυρίως, χωρίς να παρίστανται στη Γενική Συνέλευση τα μέλη τα οποία είχαν διατυπώσει την πρόταση της αλλαγής. Βέβαια, κι εμείς έχουμε τη γνώμη πως, πράγματι, το καταστατικό χρειάζεται σε ορι-

σμένα άρθρα του κάποιες επεξηγήσεις, για να μην υπάρχει καμία ασάφεια και να αποκλείονται έτσι οι οποιεσδήποτε παρεξηγήσεις. Πάνω σε αυτή τη βάση επιθυμούμε να εργαστούμε, ώστε στην επόμενη Γενική Συνέλευση να πάμε προετοιμασμένοι με συγκεκριμένες προτάσεις. Για το σκοπό αυτό θα χρειαστούμε τη συνεργασία όλων των μελών του Συλλόγου.

Η άποψη όμως που υπέσχυσε στη Συνέλευση, την οποία υπογράμμισε τόσο ο νομικός σύμβουλος, όσο και πολλά από τα μέλη που πήραν το λόγο, ήταν πως: η ουσία σε έναν Σύλλογο σαν τον δικό μας δεν έγκειται τόσο στο να είμαστε σύμφωνοι με το γράμμα του νόμου, όσο στο να διατηρούμε με κάθε τρόπο την ενότητά μας και αυτήν δεν πρόκειται να την εξασφαλίσει καμιά νομική διαδικασία, παρά μόνο η καλή θέληση και η αμοιβαία εμπιστοσύνη των μελών μας. Εκεί θρίσκειται το κλειδί της επιτυχίας μας, αν θέλουμε να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους και να μην επικαλούμαστε ως αιτίες των διαφωνιών μας προφάσεις και κωλύματα που στην ουσία καλύπτουν τους εγωισμούς μας και τα πάθη μας.

Είναι αλήθεια πως στις μέρες που ζούμε, καθώς όλοι είμαστε προβληματισμένοι για το ρόλο του Συλλόγου και τη δυνατότητα που έχει, προκειμένου να δώσει το στίγμα του στα σοβαρότατα προβλήματα που αντιμετωπίζει το χωριό μας και γενικότερα η περιοχή μας, πολλοί είναι αρκετά επιφυλακτικοί και ίσως αποθαρρυσμένοι, καθώς συλλογίζονται –και όχι άδικα– πως είναι πραγματικά δύσκολο ένας μικρός Σύλλογος, με ανύπαρκτους πόρους και κυρίως με περιορι-

σμένη πρόσβαση στα κέντρα αποφάσεων, να μπορεί να διατυπώσει λόγο για το μέλλον. Ακόμα χειρότερα, ίσως υπάρχουν κι εκείνοι που αμφισβητούν ακόμα και τη σκοπιμότητα της ύπαρξής του. Κι ενώ κάποιος επιφανειακός παρατηρητής, εσφαλμένα σκεπτόμενος, θα έλεγε πως οι παραπάνω απαισιόδοξες απόψεις έχουν βάση, πιστεύουμε πως αυτή είναι μόνο η μία όψη του νομίσματος. Η άλλη είναι εκείνη που πιστεύει πως ο Σύλλογός μας, ακόμα και μέσα από τις περιορισμένες δυνατότητές του, μπορεί και πρέπει να παίξει θετικό ρόλο στην επιβίωση της μικρής μας κοινότητας. Όσο ο Σύλλογος υφίσταται –έστω και χωρίς να μπορεί να επιτελέσει ουσιαστικό έργο– και δεν αδρανοποιείται, επιβεβαιώνει τη θέληση και την ανάγκη των Μακισταίων να τον έχουν ως σημείο αναφοράς και εκφραστή της ελπίδας τους για το μέλλον, σαν πυρήνα συσπείρωσής των. Έτσι εξηγείται και το γεγονός ότι και φέτος η προσέλευση των πατριωτών σε αριθμητικό μέγεθος δεν υστερούσε σε τίποτα έναντι παλαιότερων, «καλύτερων» εποχών. Και τούτο θα πρέπει να μας βάζει σε σκέψεις και προβληματισμούς. Κυρίως όμως να μας ενθαρρύνει, δίνοντας σε όλους μας ελπίδα για το αύριο. Εκτός αυτού, νομίζουμε πως: ακόμα κι αν θεωρήσουμε ασήμαντες τις

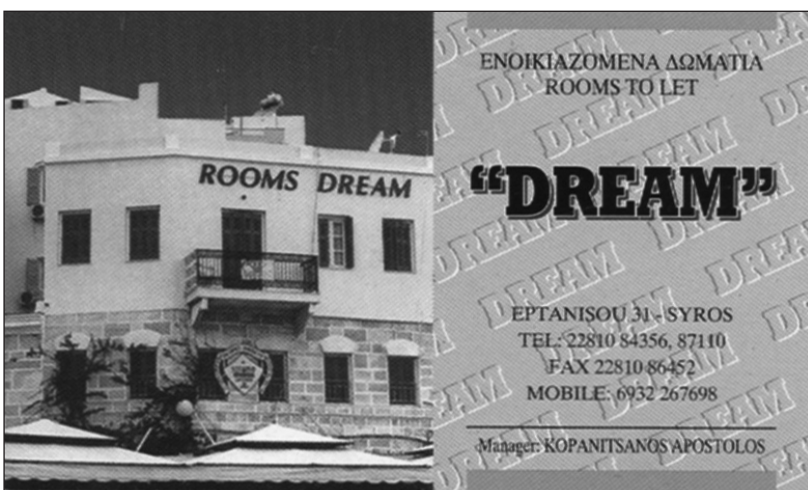
μικρές, πράγματι, παρεμβάσεις και δραστηριότητες που υλοποίησε ο Σύλλογός μας τον περασμένο χρόνο, δεν μπορούμε να αρνηθούμε πως πρόσφερε στο χωριό μας και στην ευρύτερη περιοχή κάτι που δεν μετριέται με μεγέθη της αγοράς. Πρόσφερε κάτι ουσιώδες, το οποίο δεν είναι άλλο από την αξιοπρεπή στάση του σε θέματα που έχουν να κάνουν με τα προβλήματά μας. Δεν συνθηκολόγησε, δεν υποτάχτηκε σε καμιά σκοπιμότητα, δεν σώπασε. Εξέφρασε με διακριτικό, αλλά σαφή τρόπο την κοινή γνώμη, το αίσθημα του δικαίου, αξίες που κλυδωνίστηκαν μέσα στη λαίλαπα των εξελίξεων και στη δίνη των γεγονότων, τα οποία ξεπέρασαν το ανθρώπινο μέτρο. Για τούτο και μόνο λέμε πως αν ο Σύλλογός μας συνεχίσει τη δράση του, με την πάροδο του χρόνου και καθώς οι πληγές από τη συμφορά θα αρχίσουν, στο βαθμό του δυνατού, να επουλώνονται, τότε ίσως να μπορέσει να αποτελέσει και πάλι την αφετηρία για το μέλλον. Με νέους ανθρώπους, σε ένα διαφορετικό φυσικό, πολιτισμικό και ψυχολογικό περιβάλλον από εκείνο που αγαπήσαμε, που ωστόσο όμως θα διατηρεί τη μαγιά που έμεινε από το παρελθόν και με την οποία θα μπορέσει να συνεχιστεί η ζωή του χωριού μας.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Το Δ.Σ. του Συλλόγου επιφορτίζεται να υλοποιήσει τα παρακάτω:

1. Προετοιμασία για την επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των προτάσεων για την τροποποίηση του καταστατικού, αν και εφόσον αυτό αποφασιστεί από το Σώμα.
2. Αποδοχή της αίτησης παραίτησης από το Δ.Σ. του τακτικού μέλους Διονυσίου Λινού, ο οποίος επικαλέστηκε με έγγραφη αίτησή του λόγους ηθικής δεοντολογίας, προκειμένου να αποχωρήσει από το συμβούλιο.
3. Προσπάθεια ολοκλήρωσης του φωτογραφικού άλμπουμ, ώστε το καλοκαίρι να είναι έτοιμο.
4. Ενέργειες προκειμένου να πάρουμε από κρατικό φορέα σαφείς και υπεύθυνες απαντήσεις για την καταλληλότητα του νερού της Μακίστου, από μικροβιολογικής πλευράς.
5. Προστασία των νεόφυτων δενδρυλλίων και πότισμα κατά τους θερινούς μήνες.

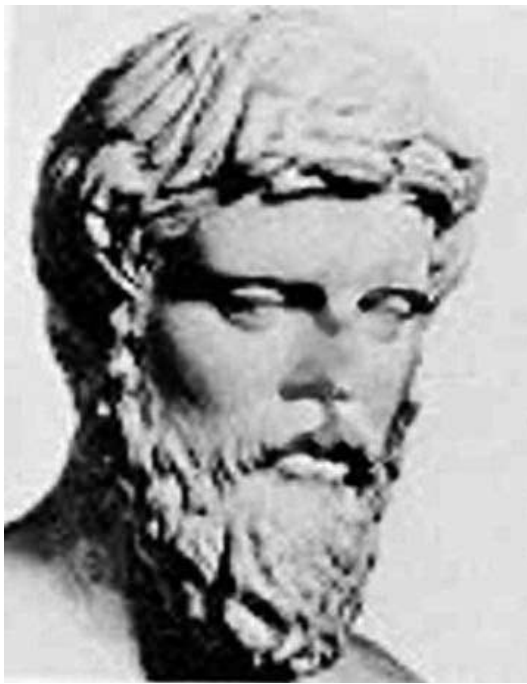

Ανθολόγιο ελληνικού λόγου

Το παρακάτω απόσπασμα προέρχεται από το έργο του Πλούταρχου, «Περί Παιδων Αγωγής». Πρόκειται για ένα δοκίμιο που θίγει με απλό, φιλοσοφικό τρόπο ζητήματα που είχαν να κάνουν με τον ηθικό νόμο που θα πρέπει να διέπει τον άνθρωπο. Κυρίως θίγει το θέμα της ανατροφής των παιδιών

... Για να συνοψίσω, θα πω (και μάλλον θα φανεί σαν να δίνω χρησμό κι όχι συμβουλή) ότι εν αρχή, μέση και τέλος το σημαντικό είναι η σπουδαία αγωγή, η σωστή παιδεία που συνεργούν και οδηγούν στην αρετή και στην ευδαιμονία. Τα άλλα αγαθά που υπάρχουν στη ζωή είναι ασήμαντα και ανάξια λόγου. Η ευγενική καταγωγή είναι μεν καλό πράγμα, αλλά είναι αγαθό που το είχαν κατακτήσει οι πρόγονοι. Ο πλούτος είναι πολύτιμος, αλλά είναι της Τύχης κτήμα, αφού πολλές φορές τον παίρνει απ' αυτούς που τον έχουν και τον δίνει σε ανθρώπους που δεν ήλπιζαν ποτέ να τον αποκτήσουν. Έπειτα ο μεγάλος πλούτος είναι στόχος αυτών που σουφρώνουν βαλάντια, δηλαδή των κακοποιών στοιχείων, των υπηρετών και των συκοφαντών.

Το πιο σημαντικό είναι ότι πλούτο μπορούν να έχουν και οι χειρότεροι άνθρωποι. Η δόξα είναι μεν σεβαστό πράγμα, αλλά αβέβαιο. Η ομορφιά είναι απ' όλους επιθυμητή, αλλά κι αυτή βαστάει λίγο. Η υγεία είναι πολύτιμη, αλλά ευμετάβλητη. Όσο για τη δύναμη, αυτή είναι αξιοζήλευτη, αλλά την τσακίζουν γρήγορα οι ασθένειες και το γήρας. Κοντολογίς, όποιος παινεύεται για τη σωματική του ρώμη, κάνει μεγάλο σφάλμα, γιατί ασήμαντη είναι η δύναμη του ανθρώπου μπροστά στη δύναμη ζώων όπως είναι οι ελέφαντες, οι ταύροι και τα λιοντάρια. Αντίθετα, η παιδεία είναι το μόνο απ' όλα τα αγαθά που είναι θεϊκό κι αθάνατο. Τα σημαντικότερα στοιχεία της ανθρώπινης φύσης είναι δύο: ο νους και ο λόγος. Ο νους κυβερνάει τον λόγο, ενώ ο λόγος υπηρετεί τον νου και βέβαια αυτόν δεν μπορεί να τον αρπάξει η τύχη, να τον αφαιρέσει η συκοφαντία, να

τον τσακίσει η αρρώστεια ή να τον ρημάξει το γήρας. Γιατί μονάχα ο νους όσο περισσότερο παλιώνει τόσο πιο πολύ ξανανιώνει., κι ο χρόνος που όλα τ' άλλα τα σαρώνει, στο γήρας προσθέτει την επιστημονική γνώση. Έτσι και ο πόλεμος, σαν χειμαρρος όλα τα παρασέρνει και τα σκορπά και μόνο την παιδεία δεν μπορεί ν' αρπάξει. Νομίζω πως ο Μεγαρίτης φιλόσοφος, ο Στίλπων, έδωσε σπουδαία απάντηση στον Δημήτριο, ο οποίος αφού ισοπέδωσε την πόλη και πούλησε τους κατοίκους της δούλους, τον ρώτησε μήπως έχασε τίποτε. Ο φιλόσοφος αποκρίθηκε: «Τι να χάσω; Ο πόλεμος δεν μπορεί να λαφυραγωγήσει την αρετή».

Φαίνεται πως και ο Σωκράτης έδωσε μια παρόμοια απάντηση όταν τον ρώτησε ο Γοργίας, αν δεν κάνω λάθος, τι γνώμη είχε για τον μεγάλο βασιλιά κι αν τον θεωρεί ευτυχισμένο. «Δεν ξέρω τι παιδεία και αρετή έχει», είπε, επειδή σ' αυτά βρίσκει κανείς την ευδαιμονία κι όχι στα υλικά αγαθά που φέρνει η τύχη.

Όπως συμβουλευώ να μη θεωρούμε τίπο-

τε σημαντικότερο από τη μόρφωση των παιδιών, έτσι και πάλι θα πω ότι πρέπει να επιδιώκουμε την καθαρή και αυστηρή μόρφωση και να κρατάμε τα παιδιά μας όσο πιο μακριά μπορούμε από τις ματαιόδοξες επιδείξεις. Γιατί το να αρέσω στους πολλούς σημαίνει ότι δεν αρέσω στους σοφούς. Αυτό το μαρτυρεί κι ο ίδιος ο Ευριπίδης λέγοντας:

«Γίνομαι άκομψος όταν το λόγο δίνω στον όχλο,

μα σαν μιλώ στους ομοίους μου φαίνομαι σοφότερος.

Έτσι το θέλει η μοίρα: όσοι είναι φαύλοι για τους σοφούς, αρέσουνε στον όχλο».

Πλούταρχος: Ο Πλούταρχος ο Χαιρωνεύς ήταν από τους μεγαλύτερους Έλληνες πεζογράφους της αρχαιότητας, άνθρωπος με βαθιά μόρφωση και επηρεασμένος από την πλατωνική φιλοσοφία. Γεννήθηκε στη Χαιρώνεια της Βοιωτίας (45-120 μ.Χ) και καταγόταν από παλιά οικογένεια διανοουμένων. Πατέρας του ήταν ο Αριστόβουλος ή Αυτόβουλος, βιογράφος και φιλόσοφος ο ίδιος.

Σπούδασε στην Αθήνα με δάσκαλό του τον ακαδημαϊκό Αμμώνιο. Ασχολήθηκε με τη φιλοσοφία και τα μαθηματικά και εκπαιδεύτηκε στη ρητορική. Έκανε πολλά ταξίδια και γνώρισε τα μεγαλύτερα πνευματικά κέντρα της εποχής του. Θεωρείται βέβαιο ότι ταξίδεψε στη Μικρά Ασία, στην Αίγυπτο και στη Ρώμη. Ο αυτοκράτορας Τραϊανός τίμησε τον Πλούταρχο δίνοντάς του το αξίωμα του υπάτου.

Υπήρξε συγγραφέας πολυγραφότατος μέχρι τα βαθιά γεράματα. Έγραψε 227 διατριβές από τις οποίες σώζονται 78 και επίσης 50 βιογραφίες μεγάλων ανδρών. Τα βιβλία του χρησίμευαν ως σχολικά αναγνωστικά κατά τη διάρκεια της βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Το δοκίμιο Περί Παιδων Αγωγής, συμπεριλαμβάνεται στη συλλογή που φέρει τον τίτλο Ηθικά.

Ένα σημαντικότερο δείγμα ποητισμού, που προσδιορίζει την ανθρώπινη οντότητα, είναι και ο σεβασμός που πρέπει να τρέφει το παιδί απέναντι στο γονιό του. Δυστυχώς όμως ο άνθρωπος διακατέχεται από πρωτόγονες εξάρσεις και ορμές, οι οποίες τον κατεβάζουν στο στάδιο του κτήνους. Στο ποίημα που ακολουθεί αποδεικνύονται περίτρανα όλα αυτά. Ιδού λοιπόν το ποίημα και ο νοών νοήτω...

Η Μάνα

Ο Δήμος ο σκληρόκαρδος
με χέρια αφορεσμένα
κτυπά και δέρνει αλύπητα
τη μάνα που τον γέννα.

Ως που μια μέρα η δύστυχη,
μες του καημού το βάρος,
πικρά τον καταράστηκε:
– Που να σε κόψει ο Χάρος!

Το λόγιο δεν απόσωσε
να κι η κατάρα πάνει,

να τον κι ο Χάρος πούρχεται
με κοφτερό δρεπάνι.

Τα κόκκαλά του τρίζουνε
τα μάτια αηλιθωρίζουν,
τα παγωμένα χνώτα του
του λιβανιού μυρίζουν.

– Κυρά, το Χάρο εφώναξες;
Εμένα ήνε Χάρο
πούναι τον, μάννα, πούναι τον
το γυιο σου να τον πάρω;

– Παράκουσες κυρ Χάροντα,
μα τη ζωή του Δήμου!
Εγώ για μένα σ' έκραξα,
όχι για το παιδί μου!

Ι. Ποιήτης
(Εξωτικά 1905)

Κοιτάζοντας μια φωτογραφία

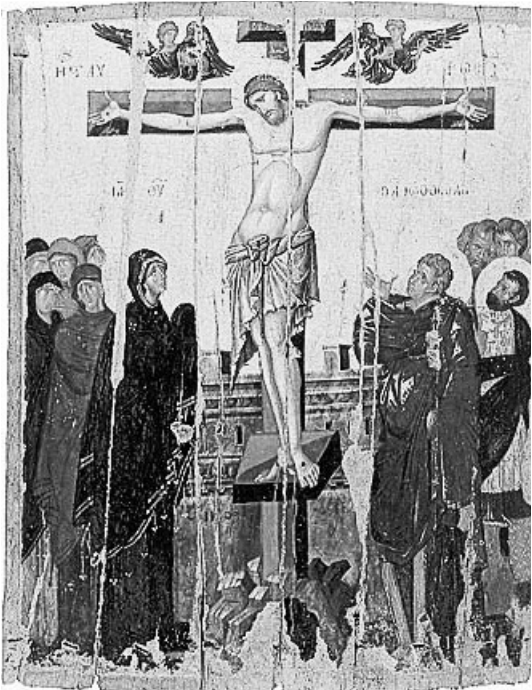

Οι χειμωνιάτικες μέρες και ειδικά οι μέρες με κρύο ή βροχή, κυλούν πολύ αργά στη Μάκιστο. Απλές ενασχολήσεις των ηλικιωμένων ανθρώπων όπως η φροντίδα των ζώων, κάποιο περιβολάκι ίσως, έχουν λιγοστέψει. Ακόμη και η φροντίδα για τη ζέστη μεταφέροντας κάποια ξύλα για το τζάκι, έχει εκλείψει. Στο κοντέινερ, δεν υπάρχει η θαλπωρή και η ζεστασιά της φωτιάς. Το σύμμημα του ξύλου... Το μικρό καφενείο είναι μια διέξοδος. Και ποιος ξέρει;

Όλο και κάποιος Αθηναίος, επισκέπτης ή περαστικός θα βρεθεί για συντροφιά, για μια κουβέντα... Και για την πρέφα μπορεί να μην συμπληρώνεται πάντα η τετράδα, αλλά έστω, δύο η τρεις είναι κάτι. Απαλύνει την ερημιά της προσμονής...

Κείμενο-φωτογραφία: Δήμητρα Κοκκαλιάρη

Αναστάσεως ημέρα

Ναός Αγ. Μαρίας - Κύπρος - 14ος αιώνας

Από τούς Α ί ν ο υ ς (Ιδιόμελα Ήχος α')

Έρχομενος ὁ Κύριος, πρὸς τὸ ἐκούσιον Πάθος, τοῖς Ἀποστόλοις ἔλεγεν ἐν τῇ ὁδῷ. Ἴδου ἀναβαίνομεν εἰς Ἱερουσόλυμα, καὶ παραδοθήσεται ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς γέγραπται περὶ αὐτοῦ. Δεῦτε οὖν καὶ ἡμεῖς, κεκαθαμέναις διανοίαις, συμπορευθῶμεν αὐτῷ....

Ανάσταση - Μονή της Χώρας - Κωνσταντινούπολη - 14ος αιώνας

ΩΔΗ Η'

Αὕτη ἡ κλητὴ
καὶ ἅγια ἡμέρα,
ἡ μία τῶν Σαββάτων,

ἡ βασιλὴς καὶ κυρία,
ἑορτῶν ἑορτὴ
καὶ πανηγυρὶς ἐστὶ πανηγύρεων,
ἐν ἣ εὐλογοῦμεν
Χριστὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου Μακισταίων
εύχεται σε όλους Καλό Πάσχα

Προσωπογραφίες

Παναγιώτης Δημόπουλος

Βρέθηκε στην πρωτεύουσα για λίγες μέρες κα εμείς αδράξαμε την ευκαιρία να κάνουμε την κουβέντα μαζί του. Τον συναντήσαμε στο σπίτι της κόρης του της Έφης, στη Δραπετσώνα, η οποία μας φιλοξένησε με ευγένεια και συμμετείχε με ιδιαίτερα διακριτικό τρόπο στην κουβέντα μας. Ο Παναγιώτης Δημόπουλος, είναι μια ενδιαφέρουσα προσωπικότητα, άνθρωπος ιδιαίτερα εφυής και πολυπράγμων. Ανήκει στην κατηγορία των ελάχιστων συμπατριωτών μας, οι οποίοι άφησαν τη Μάκιστο για λόγους βιοποριστικούς, αλλά μετά την συνταξιοδότησή τους, επέστρεψαν για να ζήσουν μόνιμα, στον τόπο που γεννήθηκαν. Χρημάτισε Πρόεδρος της Κοινότητας, για την περίοδο 82-86.

-Θα θέλαμε να ξεκινήσουμε από τα παιδικά σου χρόνια. Γεννήθηκες στην Μάκιστο;

-Βέβαια στου Μπαράκου και μάλιστα μέσ' τη γωνιά*, στο παραγώνι* του σπιτιού.

-Στο σπίτι που μένεις τώρα;

-Όχι. Το πατρικό μας, είναι εκεί στο Μελιαίκο* και εκεί γεννήθηκα.

-Οι γονείς σου ποιοι ήταν;

-Ο πατέρας μου ήταν ο Μιλτιάδης (Δημόπουλος Μέλιος) και η μάνα μου η Ευσταθία (Μελιαίνα) ήταν από του Σκλήβα από τους Κοπανισσαναίους.

-Πώς ήταν τα παιδικά σου χρόνια;

-Οι πρώτες μου θύμησες σαν μικρό παιδί είναι στου Ληρή*, καλοκαίρι, μια φορά που η μάνα μου είχε πάει για ξύλα κάτω στο ποτάμι κι εγώ έπεσα από το κρεβάτι κι άλλη μια φορά που κοιμόμαστε έξω, εγώ ακολούθησα ένα σκυλί και με έψαχνε. Άλλη φορά, μου είχαν φέρει ένα καπέλο από το πανηγύρι του Σεπετώ και όταν η μάνα μου έβαλε το φούρνο, το έριξα μέσα. Άλλη φορά πάλι, ήταν ένα γουρουνόπουλο και ήθελα να το πιάσω, να το χαϊδέψω, αλλά δεν στεκότανε. Πήρα ένα καλάμι

και το βάρεσα και του έσπασα τη μέση και έτσι έμεινε και σερνότανε. Η συνέχεια; Με έπιασε η μάνα μου και με «πελέκησε», με κρέμασε από την ελιά για τιμωρία. Οι γονείς μου, δεν μπορώ να πω ότι με πρόσεχαν ιδιαίτερα. Υπήρχε και η φτώχεια...

-Στου Ληρή είχατε κάποιο «εξοχικό»;

-Είχαμε μια καλύβα και τα καλοκαίρια μέναμε εκεί.

Εκεί γεννήθηκε κι ο Γιάννης ο αδερφός μου και μάλιστα, όταν γέννησε η μάνα μας, μας έστειλε στο χωριό, να φωνάξουμε την Ποθογιώργαινα.

-Ήταν η μαμή;

-Ναι, έκανε τη μαμή κι όταν μας είδε, μας είπε: «τον κάματε τον δράκο ρέεε»; Το κατάλαβε. Και θυμάμαι, ότι ήρθε κι όταν γεννήθηκε ο Γιαννάκος, ο πατέρας μου τον έβαλε σε ένα κεραμίδι και τον αλατίσανε και μάλιστα με αλάτι χοντρό.

-Είσατε πολλά αδέρφια;

-Είμαστε τέσσερα, πρώτη ήταν η Αλέξω, ο Γιώρης, εγώ και τρία χρόνια μετά, τελευταίος ο Γιάννης.

-Εσύ πότε γεννήθηκες;

-Στις 5 Δεκεμβρίου 1930, όψιμος.

-Σχολείο σε στείλανε;

-Όταν ήταν να πάω σχολείο, ο δάσκαλος, ήταν ο παπά-Πόθος, με έδωξε γιατί δεν είχα παντελόνι και ήμουνα ξεβράκωτος. Μου φοράγανε κάτι σαν φουστάνι και με κοροϊδεύανε τα άλλα παιδιά. Με λέγανε «Παναγιώτα», ότι δηλαδή ήμουνα κορίτσι. Και εγώ ήμουνα επιθετικός. Την άλλη χρονιά μου έφτιαξαν ένα παντελονάκι, με γελέκο και με δέχτηκε. Ήτανε κι ο Αντώνης που μου έκανε τον «κάργα»* και με λέγανε «πεσκούριτα»*. Και ήταν και κείνος φτωχότερος από μας...

-Με ποιους ήσουν συνομήλικος;

-Με τον Γείτονα τον Λαμπρόπουλο, τον Αλέξη τον Αθανασόπουλο, τον Λάμπρο το Λουμπή, την Παναγιώτα του Αναστάση, τη Μαρία του Δημοδήμου, το Γιώρη τον Κοκκαλιάρη, τον Τάκη τον Παυλόπουλο. Ήμαστε κάμποσα παιδιά.

Μετά ήρθε ο πόλεμος. Κάποιο διάστημα για κάνα χρόνο, δεν κάναμε σχολείο. Και θυμάμαι που διάβαζε ο παπάς μια εφημερίδα, ότι γινόταν ο πόλεμος στην Πολωνία και μάλιστα κοίταζε μια φωτογραφία και σχολίασε ότι ολόκληροι άντρες και κλαίγανε. Δεν ήξερε ότι τους ρίχνανε αέρια οι Γερμανοί. Πήγα μέχρι την Πέμπτη τάξη, άριστα με πέντε, τις πέραγα. Το απολυτήριο του Δημοτικού το πήρα σαράντα χρονών, εδώ στον Πειραιά. Δεν με στέλνανε κάθε μέρα. Έχανα την παράδοση. Ειδικά στην αριθμητική, τους άφηνα στην πρόσθεση και τους έβρισκα στον πολλαπλασιασμό. Με την ιστορία κάπως τα κατάφερνα. Ήσαντε κάποια παιδιά, που παρακολουθούσανε συνέχεια και ξέρανε τα μαθήματα, αλλά δεν μου τα λέγανε εμένα. Κι ο παπάς, δεν θυμότανε ότι εγώ δεν ήμουνα στην παράδοση.

-Είσατε πολλά παιδιά τότε;

-Είμαστε γύρω στα 40 παιδιά. Θυμάμαι που κάποτε παίζανε κάποιοι αλλά δεν με παίζανε εμένα. Μπήκα στη μέση και ήρθε ο Αλέξης να με βγάλει. Τον έσπρωξα και χτύπησε σε έναν τοίχο. Εγώ φοβήθηκα. Έτρεξα και κρύφτηκα στο Μέλεγο* και ξαναγύρισα μετά από δυο-τρεις μέρες. Δεν με βάρεσε ο παπάς τελικά, μόνο με μάλωσε.

-Ήταν αυστηρός σαν δάσκαλος;

-Σε εμάς όχι, αλλά στα δικά του παιδιά ήταν πολύ αυστηρός.

-Με τον πόλεμο άλλαξε κάτι;

-Με τον πόλεμο άλλαξε, το ότι κάποιοι άνθρωποι από το χωριό, φύγανε και όταν γυρίσανε είχαν να αφηγηθούν. Είχανε πολεμήσει, είδανε και ζήσανε άλλα πράγματα. Άλλαξε κάπως και η νοοτροπία. Πήγανε στην Αλβανία, πήγανε σε Ελληνικά σπίτια όπου άλλοι τους δεχτήκανε και άλλοι όχι...

-Θυμάσαι ποιοι φύγανε για τον πόλεμο;

-Πήγε ο Γιάννης του Παπά και ο Κώστας ο Μπάμης, που σκοτώθηκαν στον εμφύλιο, ο Αβράμης ο Πόθος που σκοτώθηκε στην Αλβανία σε Ελληνικό έδαφος, ο Λάμπρος, ο Νάσιος, κι ο Σπύρος ο Λουμπής, ο Γιαννάκος του Παίδαρου, ο Τάσης ο Λαμπρόπουλος, ο Βγενύσιος ο Κοκκαλιάρης, ο Γιάννης του Αναστάση οι Βλαχαίοι, ο Γιώρης και ο Αντρίκας, αυτοί το κλείσανε το σπίτι τους και πολλοί άλλοι...

-Είχε πολλούς νέους το χωριό τότε και τους καλέσανε να πολεμήσουν;

-Πολλοί τριάντα-σαράντα άτομα. Πέντε-έξι-οκτώ άτομα φύγανε κοπανιά* και θυμάμαι που χορεύανε στη μουριά, πριν φύγουνε... Και κάθε φορά που παίρνανε —ο στρατός— κάποιο μέρος, την Κορυτσά η άλλο, χτυπάγανε οι καμπάνες. Μετά ήρθανε οι Ιταλοί με κάτι μουλάρια, με κάτι καζάνια και στρατοπεδεύσανε στη Ράχη στο Σχολείο, με τρία πολυβόλα. Και πιάνανε νερό χάμου, στο χαντάκι, εκεί μπροστά στου Γιάννου το σπίτι. Πίνανε και πλένανε τις караβάνες τους εκεί, η βρύση ήτανε στο λιτρουβιό, αλλά δεν πηγαίνανε. Μαγερέψανε κάτι σαν φακή, ζυμαρικό μάλλον και μας δώσανε και εμάς και φάγαμε. Οι δικοί μας γνωρίζανε τα Ιταλικά όπλα, αλλά εκάνανε πως δεν τα γνωρίζανε. Θυμάμαι που ο Κώστας ο Μπάμης είχε μια πλατιά, κόκκινη ζώνη του Ελληνικού Στρατού και του την πήρε ένας Ιταλός. Διαμαρτυρήθηκε στον αξιωματικό και του την επέστρεψαν.

-Γενικά οι Ιταλοί, δεν πείραξαν τον πληθυσμό;

-Τότε όχι. Αργότερα πειράξανε εξαιτίας κάποιον δικών μας προδοτών, που λέγανε ότι κάποιοι έχουν όπλα. Έφυγε αυτός ο λόχος, αλλά ερχόσαντε άλλοι, από τη Ζαχάρω και κάνανε πλιάτσικο σε κότες, κατσίκια. Μετά εβγήκε το αντάρτικο, μάλλον είχε βγει από την αρχή του πολέμου.

Συνέχεια στη σελ. 9

Προσωπογραφίες

Συνέχεια από τη σελ. 8

-Εννοείς το ΕΑΜ*;

-Ναι. Ήταν το ΕΑΜ, αλλά ήταν και το ΕΒΑΜ* με τον Καφύρα, που ήταν οι Βασιλικοί.

-Οι Μακισταίοι συμμετείχαν;

-Και στο πρώτο αντάρτικο και στο δεύτερο. Στην οργάνωση του ΕΑΜ μπήκανε πολλοί από το χωριό. Ήτανε Γραμματέας, Φρούραρχος, κάποιιοι που ήταν στην Ασφάλεια του ΕΑΜ που παρακολουθούσε μην κάνει κανείς καμιά ζημιά. Υπήρχε η Επιμελητεία που μαζεύανε τα τρόφιμα. Υπήρχε το Λαϊκό Δικαστήριο, τριμελές νομίζω με πρόεδρο, γραμματέα που συνεδρίαζε κάτω από του Λάμπρου τις κολώνες και ασχολιότανε περισσότερο με καμιά κλεψιά, κανένα τσακωμό, με κανένα σύνορο. Αν ήτανε σοβαρό, πήγαινες στη Ζαχάρω στην Αχτίδα, στο πενταμελές. Στην Παπαδού ήτανε το Στρατοδικείο, για όσους ήταν αντίθετοι. Θυμάμαι που δικάσανε κάποιον, ότι έκλεβε σύκα και ο πατέρας του, έπρεπε να πουλήσει τη γελάδα για να βγάλει τη ζημιά. Κάποιους άλλους, τους δικάσανε για καυγά και τους κλείσανε στην αποθήκη των Παπαδαίων-εκεί ήτανε το κρατητήριο. Δεν είχε φρουρά όμως και τη νύχτα βγήκανε, πήγανε στις Λάκες,* κόψανε καρπούζια και γυρίσανε πάλι μέσα. Την άλλη μέρα τους αφήκανε.

Τότε στην Ένωση*, στο εργοστάσιο, είχαν μαζέψει τις σταφίδες, σιτάρια κ.ά. Πήγαν από το ΕΑΜ και σπάσανε τις αποθήκες και μπήκε ο κόσμος μέσα και έπαιρνε. Κι από το χωριό πηγαίνανε και παίρνανε. Ο πατέρας μου είχε πάει και έφερε κρασί. Αλλά κάποιιοι τους προδώσανε και οι Ιταλοί βάλανε μια ριπή και σκοτώσανε έναν. Μετά έγινε η συνθηκολόγηση* και κάποιιοι Ιταλοί, βγήκανε στο αντάρτικο, αντιδράσανε στους Γερμανούς. Άλλοι μείνανε στην περιοχή σαν εργάτες, στον Μπιλιώνη ήσαντε κάνα-δύο.

-Υπήρχε από τότε ο Μπιλιώνης σαν εργοστάσιο;

-Βέβαια. Άλλοι δουλεύανε στα χτήματα κλαδέματα, σκαψίματα-ξέρανε αγροτικές δουλειές και μάλιστα μερικοί μείνανε μέχρι το τέλος του πολέμου. Όσους πιάσανε οι Γερμανοί αιχμαλώτους, τους ρίξαν με το τραίνο μέσα στον Ισθμό της Κορίνθου. Μαζί με το αντάρτικο δημιουργηθήκανε και τα Τάγματα Ασφαλείας*. Εκεί πήγαν κάποιιοι δεξιό ή κάποιιοι που είχαν δημιουργήσει κάτι στο χωριό και τους κυνηγάγανε οι αντάρτες. Ήτανε και κάποιιοι που είχαν υποθέσεις με κοπέλες και προσπάθησαν να ενταχθούν για να αποφύγουνε το γάμο. Ένας πήγαινε για τα Τάγματα Ασφαλείας και ένας άλλος στο ΕΑΜ, αλλά δεν τους δεχτήκανε και τελικά τις παντρευτήκανε. Εγώ βέβαια δεν ήμουνα όλον τον καιρό εκεί. Με είχανε στείλει υπερέτη, δώδεκα -δεκατρία χρονών.

-Που σε στείλανε;

-Με στείλανε πρώτα στο Μπισχινόκαμπο σε έναν Δημοαρεστήρη (Αριστείδη Δημόπου-

λο) και έκασα ενάμιση-δύο χρόνια και του φύλαγα τα πρόβατα. Πήρα 100 οκάδες αρποσίτι το χρόνο. Μάλιστα εκείνο το χρόνο είχα μαζέψει αστάχια με ένα κορίτσι του αφεντικού και τότε πήρα τα πρώτα παπούτσια που έβαλα στα πόδια μου. Κάτι λινά, ελβιέλες. Αλλά μια μέρα το αφεντικό ήθελε να με πάει, να σκάψουμε έναν κήπο. Εγώ ήθελα τις ελεύθερες ώρες μου να κάνω τα δικά μου. Και όταν με έστειλε να φέρω τα πρόβατα του έφυγα.

-Ξαναγύρισες στο χωριό;

-Στο χωριό που έκασα-τότε νομίζω ήτανε-πηγαίναμε τα πράματα στην Τούρλα*. Μια μέ-

Τα νεανικά χρόνια στη Μάκιστο

ρα όπως ανέβαινα εκεί στη Γούβα*, είδα έναν άνθρωπο με το τουφέκι κατωκέφαλα. Προσπόρισα* και τον έφτασα. Τον εγγνώριζα, ήταν από του Μπισκοίνη. Τον ερώτησα πού πάει και μου είπε ότι βγήκε για πέρδικες και ότι το όπλο που κράταγε, δεν είναι πολεμικό. Ήτανε κι ο Γιώργης ο Μάγκας και είχε δει κι άλλους, που πήγαιναν ακροβολιστά* ανά πενήντα μέτρα. Του είπα ότι γνώριζα έναν και το είπα στο χωριό και μετά από δύο μέρες με κάλεσε ο Καπετανάκης.

-Ποιος ήταν ο Καπετανάκης;

-Ο Διοικητής της Χωροφυλακής στη Ζαχάρω. Δεν είχε φουντώσει ακόμα το αντάρτικο. Πρέπει να ήτανε το '46. Ετοιμαζόσαντε... Με κάλεσε και με ρώτησε και εγώ του είπα ότι γνώριζα κάποιον. Μετά από τρεις μέρες στήσανε ενέδρα και τους συλλάβανε πέντε-ήσαντε επτά και με ρωτήσανε ποιος είναι και τους τον έδειξα. Κι εκείνος μου είπε: «Μην με παίρνεις στο λαιμό σου παιδάκι μου». Αλλά ήτανε αργά. Αν μου έλεγε ότι είναι αντάρτης, δεν θα έλεγα τίποτα... Γιατί όσο φύλαγα τα πρόβατα στο Μπισχινόκαμπο, εγγνώριζα πολλούς αριστερούς και τους έβλεπα με συμπάθεια. Τα

παιδιά τότε, που πηγαίνανε από τον Κακόβατο στο Γυμνάσιο, σε όλον το δρόμο τραγουδάγανε αντάρτικα τραγούδια. Οι αντάρτες εκείνοι, πρέπει να ερχόσαντε από τα Κοτρετσαίικα*.

-Στα Κοτρετσαίικα, υπήρχε κάποιο κέντρο των ανταρτών;

-Εκεί είχανε κρύψει όπλα οι αντάρτες και ίσως να υπάρχουν ακόμα. Τους μαρτυρήσανε και τα βρήκανε κάτω από το αμπάρι.

-Ξαναφύγες από το χωριό;

-Έφυγα πάλι και πήγα σε κάποιον στο Ξηροχώρι και του φύλαγα τα πρόβατα. Αλλά αυτοί δεν μου έδιναν καλά-καλά ούτε να φάω. Να πούμε, όταν έβγαινε το φρέσκο τυρί που μου άρεσε, δεν μου εδίδανε ποτέ.

-Άλλο φαγητό σου έδιναν;

-Λίγα πράγματα, γιατί ήσαντε φτωχοί.

-Αφού ήταν φτωχοί, πως έπαιρναν τσοπάνο να τους φυλάει τα πρόβατα;

-Κάνανε κι άλλες δουλειές στον κάμπο. Είχανε αμπέλια, σταφίδες, σπέρνανε... Και εγώ ξέσπαγα στα πρόβατα, τα κοπάναγα. Με φοβέρισε αυτός και έφυγα κι από κει και ήρθα στο χωριό. Αλλά και πάλι πήγα στη Ζαχάρω, σε άλλον, πάλι για πρόβατα. Πρέπει να ήτανε το 1947. Ήτανε καλός ο Σπηλιαντρίκος(Αντρέας Σπηλιόπουλος), κλητήρας στην Τράπεζα και με πλήρωνε εξήντα δρχ. το μήνα και ερχότανε η αδερφή μου η Αλέξω, ως επί το πλείστον και τα έπαιρνε. Κι ο αδερφός μου ο Γιώργης που ήθελε να πάει χωροφυλάκας και είχε μόνο πέντε δρχ. στην τσέπη του, ήρθε και πήρε το μηνιατικό και έτσι πήγε στην χωροφυλακή. Δεν μου άρεσε όμως που ήμουνα υπερέτης και ήθελα να πάω στους ΜΑΥδες. Κάποιος μου είπε ότι φοβέριζε κι ο Μπισχοιναίος και δεν μπορούσα να κρύβομαι.

-Εννοείς τις Μονάδες Ασφαλείας Υπαίθρου (ΜΑΥ);

-Ναι. Πήγα στον Καπετανάκη και του το είπα και αν και ήμουνα κοντός, με πήρανε. Και πληρωνόμαστε από το Δήμο, οι μισθωτοί έπαιρναν τετρακόσιες δρχ. κι εγώ κάπου διακόσιες πενήντα-τριακόσιες δρχ., και έμενα μέσα, στο θάλαμο γιατί δεν είχα αλλού να μείνω. Στην Κορδόρουγα, εκεί πάνω που ήταν το Γυμνάσιο παλιότερα. Και ερχόταν η αδερφή μου, η Αλέξω και έπαιρνε λεφτά. Δεν μου δώσανε αμέσως ντουφέκι, αλλά με βάλανε βοηθό μαγειρίου. Μετά διώξανε κάποιον και πήρα εγώ το όπλο του. Είμαστε γύρω στα σαράντα άτομα ΜΑΥδες και Χωροφυλακή και φυλάγαμε τη Ζαχάρω, στον Άγιο Σπυριδώνα και στου Μουσιαμά. Και τα βράδια, ήτανε ένας Μεταλλόπουλος διοικητής, πιάναμε γύρω τα καταράχια για να μην μας κυκλώσουνε οι αντάρτες και μας πιάσουνε μέσα. Πότε στον Αλιά, στην Στρογγυλόραχη, και αλλού. Οι αντάρτες ήτανε πολλοί, ήτανε τάγμα. Μετά από κάποιες μέρες ήρθε ο Ζάρας* με εκατόν είκοσι χωροφυλάκες. Έπιασε στο Άγιο Σπυριδώνα, στου Μουσιαμά, στου Κοτσιαρέλου, στο Δημοτικό Σχολείο και στο Μαυροβούνι. Ήρθε και για

Συνέχεια στη σελ. 10

Προσωπογραφίες

Συνέχεια από τη σελ. 9

τρεις ημέρες, ένας λόχος από την Καλαμάτα, για να πιάσουν κάποιους Κομμουνιστές. Και πιάσανε έναν κουρέα από του Σμέρνα, κάποιους Μπισχοιναίους, και άλλους. Είχανε πιάσει πολλούς και τους είχανε στο κρατητήριο. Κάποιος μου ζήτησε νερό και κατέβηκα κάτω και τους έδωσα ουλονόνε.

-Πήρες μέρος στη μάχη της Ζαχάρως;

Ναι βεβαίως. Η μάχη έγινε στις 24 Ιουλίου το '48. Δεν ξέραμε τίποτα ούτε φαινότανε κάτι ύποπτο. Εκείνη τη νύχτα, τρεις και τέταρτο ακούσαμε πυροβολισμούς και όσο πήγαινε κατεβαίνανε. Εμείς αμέσως πιάσαμε τις θέσεις μας. Είχανε φτάσει οι αντάρτες στην Στρογγυλόραχη, αλλά τη φυλάγανε Χωροφύλακες και ΜΑΥδες. Φυλαγότανε κι από τον Άγιο Σπυρίδωνα και δεν μπορέσανε να την πάρουνε. Εγώ ήμουνα στο γυμνάσιο και είχα ένα ντουφέκι, αλλά δεν είχα ξαναρίξει με δαύτο. Πήγα να βάλω τη δεσμίδα αλλά έκανε εμπλοκή και την πέταγε. Ξαναπροσπάθησα και το κράταγα κι άρχισα κι εγώ να ρίχνω. Δεν έβλεπα ανθρώπους, ήτανε νύχτα. Ρίχναμε προς τα εκεί που βλέπαμε τις λάμπεις από τους πυροβολισμούς. Και η μέρα που πήρε, δεν έβλεπε ανθρώπο, εφυλαγόσαντε. Αν τον προλάβαινε...

-Οι αντάρτες είχανε μπει μέσα στην πόλη της Ζαχάρως;

Είχανε μπει, κάποιοι ήρθαν από κάτω από τη γράνα και μας «βάλανε» με μπαζούκας αλλά τα φυλάκια δεν μπορέσανε να τα πάρουνε,. Κατά τις έντεκα το πρωί έγινε η μεγάλη μάχη. Δεν άκουγες παρά μια βουή και μια σκόνη. Από το παράθυρο που ήμουνα, έβλεπα αλλά δεν έφτανε. Πέρασε ο Σαράντης -Αρχηγός της ΜΑΥ και μου είπε «Δημόπουλε κατέβα από κει, θα σκοτωθείς», και πήγε πιο πέρα και σκοτώθηκε. Κάποιος Πλατιανός, άφησε τη θέση του στο φυλάκιο, επειδή έπιασε βροχή και πήγα εγώ. Και είδα από κάτω, σε μια καλύβα που κουνιότανε, μια κόφα και νόμισα ότι είναι κάποιος με πολυβόλο. Το είπα στον Καπλάνη, που είμαστε μαζί και εκείνος αμέσως πυροβόλησε και τελικά ήτανε ...το «μαύρο» γαιδούρι.

-Έγινε μεγάλη μάχη. Τα θύματα ήταν πολλά;

-Ήτανε δεκαεφτά πολίτες, ΜΑΥδες και χωροφύλακες.

-Και από τους αντάρτες;

-Αυτοί τους νεκρούς τους, τους έπαιρναν η τους χώνανε και δεν ξέρω πόσοι ήτανε. Εμείς είδαμε καμιά δεκαριά.

-Τελικά την Ζαχάρω, δεν κατάφεραν να την καταλάβουν;

-Δεν την πήρανε, γιατί ήταν το τάγμα του Χρυσούλη -600 άτομα- που πήγαινε στα Ολύμπια και δόθηκε σήμα. Όταν το εμάθανε οι αντάρτες, υποχωρήσανε προς την Καλιδώνα, Γολέμη και απάνω, προς του Μπαράκου. Ο Χρυσούλης έβαλε από το Σμερναϊκό με όλμους κατά τα βουνά. Μετά πήγε μια ομάδα έξω, για εξερεύνηση, αλλά εμένα δεν με πήρανε. Εβρήκαμε δυο-τρεις σε κάτι σπίτια μέσα. Είχανε πολυβόλα.

-Πόσον καιρό έμεινες στο σώμα των ΜΑΥ;

-Έμεινα γύρω στους οκτώ-εννέα μήνες. Ήρθα πάλι στο χωριό και οι γυναίκες, η μάνα μου, η αδερφή μου αλλά κι ο πατέρας μου, δεν με αφήνανε να ξαναπάω. Εν τω μεταξύ υποχωρώντας οι αντάρτες, Αλβενάιοι ήσαντε οι

Στο γάμο του με την πρώτη του γυναίκα, την αείμνηστη Ευγενία

περισσότεροι, περάσανε από το χωριό και βρήκανε στο καφενείο τον αδερφό μου τον Γιαννάκο που ήτανε μικρός και τον πήρανε μαζί τους επειδή εγώ πήρα μέρος στη μάχη. Στο χωριό ήτανε οι καπεταναίοι, ο Πέρδικας* κι ο Κονταλώνης*.

-Ο Πέρδικας κι ο Κονταλώνης ήταν καπετάνιοι του ΕΛΑΣ*;

-Τότε ήτανε Δημοκρατικός Στρατός(ΔΣΕ)*. Τον πήρανε κοντά το Γιαννάκο, και πήγε κοντά κι ο θεός μου ο Δημοδής και είπε στο Νίκο το Γκότση* ότι το παιδί αυτό έχει έναν αδερφό χωροφύλακα και έναν αδερφό στις ΜΑΥ και καλύτερα να το αφήσουνε, γιατί ήταν επικίνδυνο. Θα γινότανε σκοτωμός. Και έτσι τον αφήσανε. Ο Γιαννάκος βέβαια, δεν είχε συνειδητοποιήσει τι έγινε. Αφού έμεινα λίγο καιρό στο χωριό, δεν μπορούσα να καθίσω. Κάποιοι απειλούσαν. Θα έπρεπε να κρύβουμαι στις πατουλιές*.

-Εφυγες πάλι;

-Ήτανε Αύγουστος και πήγαμε με την αδερφή μου για τρύγο, μεροκάματο, στον Πύργο. Εκεί τότε, ιδρύανε ένα τάγμα που λεγότανε Δημοσυντήρητο, το είχε ιδρύσει ο Δήμος και πήγα να καταταχτώ. Πάλι μου έλεγαν ότι είμαι μικρός αλλά τελικά με πήρανε. Βρήκα και κάτι γνωστούς, είμαστε 28 άτομα στην αρχή. Ήτανε επί κεφαλής ο Αμπαριώτης και ο Βασιλάρας. Μας ντύσανε με κάτι χακί και αρχίσανε να μας γυμνάζουνε, στο Γυμνάσιο κοντά στο Σταθμό. Μαζευτήκαμε ένας λόχος κι αργότερα γίναμε τρεις λόχοι. Ο Αμπαριώτης έπαιρνε τους δικούς του, τους Ολύμπιους,

εμένα δεν με θέλανε.

-Πάλι δεν σε θέλανε;

-Μου λέγανε ότι ήμουνα κοντός, ότι ήμουνα μικρός και τέτοια.

-Όλο παράπονο ήσουν ότι δεν σε θέλανε. Δεν μας φαίνεσαι και τόσο κοντός πάντως.(γέλια)

-Ήμουνα κοντός τότε. Τελικά πήγα με το Βασιλάρα, ήταν από τη Μιράκα και αρχίσαμε τις ενέδρες. Πηγαίναμε φρουρά στη Δεξαμενή, στο Νοσοκομείο, στα Χαλικιάτικα και κάθε βράδυ σε διαφορετικό σημείο, φυλάγαμε να μην έρθουν οι αντάρτες. Κάναμε και ενέδρες προς του Κολλίρη και αλλού. Οι αντάρτες κατεβαίνανε και παρενοχλούσαν από γύρω τα χωριά. Αλλά προς τα Χριστούγεννα εκατέβηκε η 9η Μεραρχία. Το τουφεκίδι που έγινε εκείνο το βράδυ!!! Και μετά συνταχτήκαμε με το στρατό. Ήτανε Σύνταγμα και μετά τρεις ημέρες μας πήγανε προς τα χωριά της Λαμπείας, Δούκα, Βασιλάκι... Ο στρατός είχε εδραιώσει στου Λάλα, είχε και πυροβολικό. Ήτανε οι αντάρτες προς του Δούκα και «βάλανε» σε ένα Τζιπ του στρατού, το οποίο έδωσε σήμα στο πυροβολικό και μας είπανε να πάμε προς τα εκεί. Εκεί τα χρειαστήκανε οι αξιωματικοί γιατί στο σώμα δεν υπήρχε συνοχή, ήμαστε άλλοι 17ρηδες, άλλοι 40ρηδες, άλλοι πενήντα... Λέει τότε ο λοχαγός: «άσε καλύτερα, μην πάμε γυρεύοντας...». Εκεί ήτανε λόγγος, δάσος και κάτι χαράδρες. Οι χωριάτες δεν μας λέγανε τίποτα, δεν μαρτυράγανε. Εφοβόσαντε.

-Ήταν στο δάσος της Φολόης;

-Χαμπηλά κατά τα Κλειδιά της Λαμπείας. Είχαμε βρει καζάνια, πιάσανε κάποιους και μια κοπέλα. Και κάποιοι Χίτες*, προσπαθούσαν να την «πειράξουνε» και μάλιστα μέσα στην εκκλησία που τους κρατάγαμε. Κάποιοι που κάνανε τους μάγκες... Τους πήγαμε στου Λάλα, εγώ φύλαγα απ' έξω από την πόρτα κι αναγκάστηκα και μπήκα μέσα με το όπλο γεμάτο, κλειδώσα και την πόρτα και τους φύλαγα από μέσα μέχρι να τους παραδώσουμε. Από εκεί ήρθαμε στα Ολύμπια και εκεί ήταν ο Μέραρχος και μας είπε, ότι, όσοι θέλουμε να φύγουμε από το σώμα, να βγούμε στην άκρη. Οι μισοί βγήκανε. Και μετά έβγαλε μια κατάσταση και διάβαζε ονόματα κάποιων που τους έδιωχνε.

-Γιατί τους έδιωχνε.

-Γιατί κάποιοι του Αμπαριώτη, Μπαρτζελάιοι, Τζελεχωβίτες, όπου περάσανε στα Μακρίσσια, κάνανε βιαιοπραγίες, είχανε σκοτώσει, βιασμούς... Μείναμε γύρω στα σαράντα άτομα, τρεις ημέρες στο Ειρηνοδικείο, στα Ολύμπια. Κι από κει προσαρτηθήκαμε στο Τάγμα και φύγαμε. Με τα πόδια περάσαμε το ποτάμι Ντουάνα προς τα Άσπρα Σπίτια και φυλάξαμε μια νύχτα «νούμερο», κανονικά. Και έπιασε ένας χιονιάς, Φλεβάρης ήτανε. Είχαμε κάτι αντίσκηνα που τα μοιραζόμαστε από τρεις. Κοιμήθηκα ταλαιπωρημένος και εκεί πάγωσα, αρρώστησα άσχημα. Περάσαμε την άλλη μέρα και τον Αλφειό με τα πόδια, και έβρε-

Προσωπογραφίες

Συνέχεια από τη σελ. 10

χε!... Πήγαμε στου Ζάχα, εκεί ήταν η Νονά μου και άφησα μια κουβέρτα, για να ξαλαφρωθώ. Από κει πήγαμε στο Ρογγοζιό(Αλειφείρα) και μείναμε καμιά βδομάδα. Κάναμε

Με τα παιδιά του Μιλτιάδη και Έφη

επιδρομές προς του Σέκουλα και στη Δραϊνα, είχαμε πληροφορίες ότι οι αντάρτες κάπου έχουνε ιματισμό και τρόφιμα. Όλο σκοπό με βάζανε. Ενός άλλου, του πετάχτηκε ένας αντάρτης και εγώ μανικώθηκα* για να τον βρω. Εδώ είναι, ότι ο μικρός, δεν ξέρει τι κάνει... Εψάχναμε να τον βρούμε μέσα στα κατσοπρίνια. Βρήκαμε μια γελάδα από τη Ζούρτσα, την γνώρισε ένας, σπάσαμε ένα αμπάρι, βρήκαμε ρούχα, τρόφιμα, προς του Μάτεση βρήκαμε έναν τσοπάνη με τριακόσια πρόβατα. Του λέγανε ότι φυλάει αντάρτικα πρόβατα και καμιά πενηνταριά του τα πήρε ο Βασιλάρας.

Σε μια μεγάλη χαράδρα ήσαντε κρυμμένοι αντάρτες και τους κυνήγησε ο στρατός και άλλα αποσπάσματα, ακούγαμε τους πυροβολισμούς, άλλους τους πήρε το ποτάμι... Βρήκαμε έναν σε μια καλύβα, είχε πολυβόλο άλλα δεν είχε σφαίρες. Ήταν άγρια μέρη, λόγος. Από το Ρογγοζιό φύγαμε και ήρθαμε στην Κρέστενα και εδραιώσαμε στον Αι Γιώργη, στο καταράχι, ένα-ενάμιση μήνα, αλλά εγώ αρρώστησα από εκείνο το κρύο που είχα πάρει. Πήγα στο νοσοκομείο, με κράτησε ο γιατρός αλλά δεν μου είπε ότι έχω πλευριτή. Θα είχα βγάλει σύνταξη από τότε. Αλλά με πήρε στο σπίτι της μια γυναίκα, που είχε το γιό της στο στρατό και μου έβαζε καυτή άμμο στην πλάτη κι από υγρά έγινε ξηρά η πλευριτή. Η ζημιά είχε γίνει. Από εκεί πήρα απολυτήριο το Μάρτη του '49 και γύρισα στο χωριό.

-Τελειώσανε τότε τα Τάγματα;

-Το Δημοσυντήρητο τελείωσε εκεί. Η ΜΑΥ συνέχισε κι αργότερα.

-Το απολυτήριο που πήρες, μέτρησε ως απολυτήριο στρατού;

-Όχι. Εμείς είχαμε πάει εθελοντές. Πιάστηκε αργότερα σαν εργάσιμος χρόνος, εκτός από τη ΜΑΥ. Είχα και υπόλοιπο για το στρατό. Στο χωριό που ήρθα αρρώστησα πολύ και έμεινα στο κρεβάτι. Έφαγα κάτι κοτόπουλα τη μάνας μου και συνήλθα τελικά. Μετά από δύο χρόνια, με καλέσανε περιοδεύον στο ΚΕΒΟΠ. Υπηρετήσα τρεις μήνες, υπηρεσίες, γυμνάσια κανονικά και μετά το βρήκανε στις

Αχτίνες αλλά ούτε στο αναρρωτήριο με στέλνανε. Πήρα αναβολή δύο χρόνια και μετά ξαναπήγα στην Τρίπολη και πήρα απαλλαγή. Εγώ ήθελα να πάω χωροφύλακας αλλά δεν γινότανε. Και επέστρεψα στο χωριό.

-Ασχολήθηκες με τα αγροτικά;

-Νοικοκύρης δεν ήμουνα και είπα να παντρευτώ.

-Πως έγινε αυτό;

-Δούλευα στις Τρύπες, στον Παναγιώτη το Δίπλα, που έκανε το προξενιό. Πήγα στο σπίτι της νύφης να τη δω, είχα πατήσει και κάτι λάσπες. Και αμέσως η κυρά Βγενεΐα να μου βγάλει τα παπούτσια, τις κάλτσες, για να μου τα στεγνώσει... Εκεί έδεσε το πράγμα.

-Πότε έγινε ο γάμος;

-Στις 25 Μάη του 1958. Μείναμε στο Μελιαίο στην αρχή και μετά πήρα ένα δάνειο για στάβλο, από την Τράπεζα, και έφτιαξα μια καλύβα με πλίθες, εδώ που είναι τώρα το σπίτι. Εγώ εδούλευα τα γεωργικά αλλά και μεροκάματα. Το κάτω γεφύρι στο Συριάνη, εγώ το εί-

και μετά παίρνει όλο το φούρνο μπαχαριά, δηλ. «αγκαλιάζει» όλο το φούρνο κι έρχεται προς τα μπροστά. Φτιάχναμε πρώτα το ντουβάρι, σε κάποιους το αφήναμε κούφιο από κάτω και ρίχναμε τσιμέντο χωρίς χαλίκια για να μην σκάει. Βρίσκουμε το κέντρο, προσθέτουμε δέκα πόντους από τη μία και αφαιρούμε πέντε και πέντε πόντους από την άλλη και τον κάνουμε κούρμπα*. Από πάνω τους χτίζουμε με κομμένο κεραμίδι κυκλικά και για λάσπη, γλίνα. Αφήνεις κενό μπροστά, για το στόμα. Και απέξω, αν ήθελες, του έριχνες άμμο θαλάσσης. Και πετύχανε όλοι. Από 15-20 φούρνους είχα φτιάξει. Ξέρω πόσα καρβέλια πιάνει, της κάθε μιας. Με τον Καφαλάκο(Γιώργο Ι. Λαμπρόπουλο) και τον Πολυνικόπουλο κάναμε δανεικαριές. Με βοηθάνανε στο σπίτι και εγώ τους έφτιαξα το φούρνο.

-Ήσουν και είσαι ακόμη, άνθρωπος πολυμήχανος. Καταπιάνεσαι με διάφορα πράγματα και κατασκευές.

-Είχα φτιάξει και μια καλύβα το '50-52, με

1962 στο Κάστρο. Ο πρώτος κάτω αριστερά

χα φτιάξει με τον Παναγιωτάκη που το είχε πάρει εργολαβία. Και στην Κυπαρισσία είχα πάει, φτιάχναμε μια πλαζ Φλεβάρη μήνα, μας σταμάτησε το ΙΚΑ, είχανε τρυπήσει και τα χέρια μας από το κρύο και έφυγα. Και στα κεραμίδια που φτιάχναμε στο χωριό, ήμουνα καλουπατζής με τον Βγενήσιο τον Λαμπρόπουλο. Ο Αρεστήρης ο Μπρής, ήταν ο τεχνίτης. Και στο Γαλανόπουλο, τον εργολάβο είχα δουλέψει-τον είχα κουμπάρο, βάφτισε την Έφη. Και με τον Πολυνικόπουλο(Γιώργο Παπαδόπουλο), φτιάχναμε κάτι μάντρες, κάτι φούρνους...

-Το να κατασκευαστεί ένας φούρνος, δεν χρειάζεται κάποια ιδιαίτερη τέχνη και γνώση;

-Έμαθα από μόνος μου. Τους περισσότερους φούρνους στο χωριό, εγώ τους έχω φτιάξει και μάλιστα έκανα καινούργια τεχνολογία, ώστε να πηγαίνει η φωτιά από τα πίσω

κυπαρισσία, πεύκες και γύρω- γύρω πλατάνια. Και τον άλλο χρόνο έκοψα πλίθες και την έχτισα. Μια μέρα, πήρα το Λαμπροκώστα από του Κουμουθέκτρα, για να δω πώς χτίζει. Αφού είδα, έμαθα και δεν τον ξαναπήρα.

-Αυτό θεωρείται για τα σημερινά δεδομένα, οικολογικό σπίτι.

-Είχε φέρει κι ο Γιώρης, ο αδερφός μου ένα γραμμόφωνο-βαλίτσα και μαζευόμαστε, οι νέοι τότε και χορεύαμε. Το βάζαμε κι έπαιζε τότε στο σπίτι, τότε σε ένα κυπαρίσι κατασρό που ήτανε στην καλύβα.

-Στην Αθήνα, πως προέκυψε και ήρθες;

-Δεν υπήρχανε δουλειές. Έφυγα τον Οκτώβρη του '64. Ήταν ένας μπάρμπας μου Κοπανιτσάνος στον ΣΕΚ τότε, αργότερα ΟΣΕ και είχε πάει κι ο αδερφός μου ο Γιάννης. Με πήρανε και μένα σαν Φύλακα Ισόπεδων Δια-

Συνέχεια στη σελ. 12

Προσωπογραφίες

Συνέχεια από τη σελ. 11

βάσεων, ΠΑΣΑΓΙΟφύλακας. ΠΑΣΑΓΙΟ το λέγαμε. Φύλαγα τις διαβάσεις από τον Πειραιά μέχρι τους Αγίους Αναργύρους. Ήρθα μόνος μου στην αρχή.

-Τα παιδιά, τα είχες τότε;

-Τους άφησα στο χωριό με τη μάνα τους, την Έφη 4 χρονών και τον Μίλτο 2 χρονών και ήρθα πρώτα, για να ειδω πως θα πάει. Έκατσα κάνα-δυο χρόνια μοναχός μου. Στην αρχή βρήκα σε μια ταράτσα, ένα δωμάτιο στη Λεύκα, στα καμίνια του Δουλαβέρη, που δεν είχε ούτε τουαλέτα... Είχα μια γκαζιέρα που μια μέρα μάλιστα πήρε φωτιά... Βρέθηκε ο Μπάμπης ο Γεργούλιας και μου βρήκε ένα δωμάτιο στην αρχή, μετά πήρα και το άλλο, στην Αγία Σοφία. Ήμουν και μαστοράκος και του έκανα κι επισκευές και έμεινα εκεί δεκατέσσερα χρόνια.

-Με την οικογένεια πλέον;

- Κατέβηκα στο χωριό και τους πήρα, η Έφη θα πήγαινε σχολείο. Πριν τους φέρω, μάζεα τέσσερις ημέρες ρεπό, δεν ήτανε πενήνήμερο τότε και κατέβαινα για να τους βλέπω. Έκανα αίτηση κάθε μήνα, για ρεπό. Βέβαια, άμα ήθελε, δεν τα έδινε ο αρχιεργάτης. Κάποτε μου ζήτησε και του έφερα λάδι από το χωριό. Το έδωσα στο Γιάννη να του το δώσει και εκείνος το έβαλε σε ένα μπουκάλι που μύριζε πετρέλαιο. Μετά δεν μου έδινε τα ρεπό και εγώ τον ανάφερα. Είπε για το λάδι και τον έβγαλαν εκτός υπηρεσίας ένα μήνα.

-Επειδή «λαδώθηκε»;

-Ναι. Αλλά με ταλαιπωρήσανε... Όταν αρρώστησε η γυναίκα μου, δεν μπόραγα να κοιμηθώ για πολύ καιρό. Πήγα σε πόσους γιατρούς κι ο καθ' ένας ανάλογα με την ειδικότητα που είχε, μου έδινε κι από μια συνταγή. Αγανάκτησα και τους ζήτησα μόνος μου, να με βάλουνε σε κανένα «μουρλάδικο». Με βάλανε στο Μαρκομηχελάκι. Κάτι χάπια μου δίνανε, για να κοιμάμαι. Εκεί, μου λέγανε κάποιοι: «εσύ, αφού δεν έχεις τίποτα, για σύνταξη ήρθες;».

-Σε «υποψίασανε» να κάνεις τον άρρωστο;

-Ναι και έκατσα μέσα, πέντε μήνες. Έβγαίνα όμως κι έξω, είχα το μηχανάκι τότε και καλή παρέα... Το τράβηξα και έτσι έβγαλα τη σύνταξη από τον ΟΣΕ, το 1980. Είχα δουλέψει παράλληλα σαν παλιατζής, μάζεα παλιοσίδερα και στο Λιμάνι, και στην Αγορά φορτώνανε λιπάσματα και στην οικοδομή... Αλλά και η γυναίκα μου, η Βγενική δούλεψε, ήτανε δημιουργική. Όταν είδε ότι δεν έβγαίνα με το μισθό, μόνη της ηθέλγησε να δουλέψει. Και βοήθησε πολύ στην οικογένεια. Κράταγε κάτι παιδάκια στην αρχή, μετά καθαρίστρια στο λιμάνι. Αλλά αρρώστησε και λίγο πριν βγω στη σύνταξη «έφυγε» τον Δεκέμβρη του '80... Θα ερχόμαστε μαζί στο χωριό, το είχαμε αποφασίσει. Τα παιδιά είχανε πάρει το δρόμο τους. Η Έφη είχε περάσει στη Σχολή και ο Μέλιος πήγε φαντάρος. Εγώ τελικά, γύρισα μόνος μου στο χωριό το '81. Και άρχισα δουλειά στα

αγροτικά, γκρέμισα το σπίτι, βγήκα και πρόεδρος.

-Πότε εκλέχτηκες Πρόεδρος;

-Το '82 βγήκα πρόεδρος με 63% και ανέλαβα το '83. Κάναμε και οργάνωση του ΠΑΣΟΚ.

-Ήταν ο αέρας της «αλλαγής» τότε;

-Είχαμε κάνει την κηδεία της Δεξιάς στο καφενείο. Την Ελένη την βάλαμε Γραμματέα του ΠΑΣΟΚ και μετά διορίστηκε Γραμματέας της Κοινότητας. Είχε φύγει με σύνταξη ο Γραμματέας, ήταν κι ο πατέρας της Πρόεδρος και βόθηγε. Έμαθε τη γραφομηχανή και ορισμένα πράγματα. Στην αρχή ήταν άμισθη, μετά της κάναμε σύμβαση. Πριν όμως βγω πρό-

1984: Ο πρώτος πολιτικός γάμος στη Μάκιστο

εδρος, μου φτιάχνανε και συμπεθεριά.

-Ήσουν αρκετά νέος ακόμη και χήρος.

-Πήγαμε στα Ροδινά, στου Μπρουμάζι, στην Κράνα, για κάτι Αθηνιώτισσες μου λέγανε... Τότε όμως είχε έρθει στο χωριό η Χριστούλα από την Τρίπολη και έμενε με την Βγενυσία. Την φλέρταρα και κουβεντιάζαμε κάπου-κάπου. Την βρήκα μια μέρα, τηςμίλησα και τα κανονίσαμε μοναχοί μας για να παντρευτούμε. Το γράψαμε και σε μια τοπική εφημερίδα. Ο Αλέξης, ο γαμπρός της, δεν ήθελε με τίποτα. Αλλά βοήθησανε τα κορίτσια του, που την είχανε βγάλει κι από το ψυχιατρείο... Και παντρευτήκαμε το Σεπτέμβρη του 1984 στο Σχολείο.

-Ο πρώτος πολιτικός γάμος που έγινε στο χωριό;

-Και ο μόνος. Παντρευότανε ο Πρόεδρος δηλ. εγώ και τον πάντρεψε ο Αντιπρόεδρος που ήταν ο Θανάσης ο Λαμπρόπουλος, με κουμπάρο τον κουνιάδο μου το Χρίστο.

-Πες μας τώρα για τα χρόνια της προεδρίας σου.

-Στο συμβούλιο που είχα, δεν μου έφερε, κανείς αντίρρηση ποτέ. Ούτε από την άλλη παράταξη. Το Λάμπρο, που ήταν επί κεφαλής, τον είχα στις Δημόσιες Σχέσεις και τον έστελνα οπουδήποτε έξω. Οι αποφάσεις ήταν πάντα ομόφωνες.

-Ποια ήταν τα πιο σημαντικά έργα που έγιναν επί προεδρίας σου;

-Τότε βγήκανε τα δάνεια για τα σεισμόπληκτα. Εφτά δάνεια μου έδωσε ο Νομάρχης και μάλιστα μείνανε και τα παλιά σπίτια, δεν τα κατεδαφίσανε αυτοί που πήρανε τα δάνεια. Του Κοκκαλιάρη του Βγενήσιου, του Αλεξάκη, του Γιαννάκου, του Στάθη του Λουμπή, το δικό μου...

-Έφη: Θα ήθελα να σημειώσω εδώ, ότι κάποια στιγμή ο Νομάρχης, ο Παπαδόπουλος, του είπε ότι δεν υπάρχουν πολλά χρήματα. Αν μπορεί να κάνει κάτι, με αυτεπιστασία. Αν και «αγράμματος» το αντελήφθη...

-Βγήκα πρόεδρος, με όρεξη να κάμω δουλειά. Και με λίγα λεφτά, έκανα πολλά πράγματα. Είχα πάρει το Μπιλιώνη για εργολάβο και μου είπε ότι ...δεν μαζεύει ψίχουλα της αυτεπιστασίας. Έφερα τον Παναγούλια και με το ζόρι παλεύαμε να φτιάξουμε κάτι... Με κάτι παιδιά από του Γολέμη, ρίξαμε το τσιμέντο από το σπίτι μου μέχρι του Αντώνη, στον κεντρικό δρόμο που γινότανε κολτσιούρα* άμα έβρεχε. Τον κάτω δρόμο από το δικό μου και τη μάντρα, μέχρι το Καμίνι. Η πλατεία, στην εκκλησία, πριν ήτανε μέχρι του παπά το μνήμα. Με το Γιάχο από την Πλατιάνα, τη στρώσαμε μέχρι πέρα και αφήσαμε ένα κομμάτι για να παίζουνε μπάλα. Τον Γιάχο έφερα και για το γεφύρι στον κάμπο, όπου έβγαίνα το ρέμα όταν έβρεχε και του είπα: «θα σου δώσω το έργο, άμα μου φτιάσεις 300 μέτρα δρόμο». Είχε έρθει κι ο Νομάρχης τότε, κάναμε μελέτη και έδωσε κάποια χρήματα, να φτιάσαμε το γιοφύρι και δρόμο, από του Πόθου Νίκου, του παπά, μέχρι το Μύλο. Και για το γεφύρι στου Ληρή ζήτησα και μου βγάλανε 800.000, αλλά δεν φτάνανε. Του πρότεινα να γίνει με εκείνα όσο πάει και την άλλη χρονιά το υπόλοιπο. Δεν το δέχτηκε και τελικά την άλλη χρονιά έδωσε αλλά τόσα, αλλά δεν ήμουνα εγώ πρόεδρος. Ρίξαμε τσιμέντο στο δρόμο προς το νεκροταφείο και μέχρι του Λάμπρου του Λουμπή. Με δικά μου έξοδα, το δρόμο από του Γιώρη Βλάχου μέχρι του Θανάση Τσάτσαρη. Φτιάξαμε κάτι γεφύρια μέχρι την Αγγιλιά, μέχρι τις Σπηλιές και στο Αγιώρη την Υδρομάστευση. Έφερα το Γιάχο για την υδρομάστευση και έπρεπε να φτιάξουμε και το δίκτυο γιατί θα έχτιζε ο Γιαννάκος ο Αθανασόπουλος και πέρναγε μέσα στο δικό του και διαμαρτυρήθηκε. Θα στοίχιζε διακόσιες χιλιάδες. Ήρθε ο Νομάρχης, του το είπαμε και τα έδωσε. Αλλάξαμε τις σωλήνες από το δρόμο μέχρι τη δεξαμενή, κάναμε ένα φρεάτιο στην Καρυά και επισκευάσαμε το δίκτυο.

Το δρόμο από τον Πλάτανο ως του Μανώλη (Ελίτσα), πού 'ναι κλεισμένος τώρα, διαμόρφωση από το χωριό στις Ξιφάρες, από το χωριό στου Λειρή, στις Ξιφάρες διάνοιξη για τα Λαμπρέικα και τα Παυλέικα.

Το σημαντικότερο που φοβήθηκα, ήτανε η αντίδραση του Λάμπρου του Λουμπή και του Αντώνη του Παυλόπουλου για να κοπεί δρό-

Προσωπογραφίες

Συνέχεια από τη σελ. 12

μος μέσα από τα χωράφια τους, αλλά τελικά δεν μου είπανε τίποτα.

Με έρανο έφτιασα τον δρόμο για την Παναγιά και τον δρόμο από του Γιώρη του Βλάχου τ' αλώνια μέχρι του Αριστομένη. Εγώ σε τέσσερα χρόνια έκανα έργα που άλλοι δεν τα έκαναν σε είκοσι.

Ξαναέβαλα για πρόεδρος αργότερα, αλλά φύγανε κάποιιοι και βγήκε ο Νίκος.

Εμείς είχαμε μια «παρέα» για τις εκλογές, αλλά κάποιιοι τη χαλάσανε, που πηγαίνανε πότε από εδώ και πότε από κει, οπότε εβγαίνανε οι άλλοι...

Τώρα, δυο χρόνια είναι χαλασμένος ο δρόμος στην Αγριλιά και το γεφύρι στα λιθάρια εβύθισε...

Εγώ μετά ασχολήθηκα με άλλα πράγματα. Με αγροτικά, έβαλα κάτι αραποσίτια, είχα πάρει μια ποτιστική μηχανή και την έβαλα στο Άμπουλα. και στον κάμπο, μέσα στο αραποσίτι έβαλα ελιές για να ποτίζονται. Και στου Λειρή είχα ελιές, καήκανε τώρα αλλά θα βάλω άλλες. Θα φτιάξω γρανιά, να φεύγουνε και τα νερά. Αλλά ασχολήθηκα και με το σπίτι.

-Το σπίτι σου κάνει αίσθηση. Έχουμε την εντύπωση ότι είναι «χειροποίητο».

-Το έχω φτιάξει όλο με τα χέρια μου. Στο μόνο που πήρα εργάτες είναι για σοβά και το μάρμαρο και κανένανε για να μου φτιάξει το μπετό. Τα έκανα κι αυτά, αλλά ήτανε μεγάλη δουλειά... Μου είχε φέρει κι ο Μέλιος μια μπετονιέρα... Το επάνω το έφτιαξα γιατί μια φορά, με μια αστραπή, κάπου ράισε και έμπασε νερό. Τι να κάνω. Έπιασα και το έχτισα. Καλούπια, σίδερα, κολόνες, όλα μόνος μου.

-Ήσουν εφευρετικός και εφάρμοζες πολλές πατέντες. Είχαμε δει που είχες σ'ένα τζάκι κάποιο κομμάτι της φρέζας και ένα παλιό ψυγείο σαν εντοιχισμένο ντουλάπι. Είχες μεράκι με το σπίτι.

-Εφη: Ήταν παιδικό απωθημένο.

-Εκεί που γεννήθηκα, έμπαινε το νερό μέσα, έσταγε όλο. Όταν έριχνε χαλάζι εκουκουλωνόμαστε.(γέλια).

-Όμως «πιάνω» τα χέρια σου. Έχεις καταπιαστεί με πολλά και τα κατάφερνες. Πολλοί από εμάς, για διάφορα πράγματα που χάλαγαν, απευθυνόμαστε σε σένα για επισκευή.

-Δουλέψανε πολύ τα χέρια μου. Και στον εργάτη ήμουνα από πάνω.

-Έχεις δύο παιδιά και δύο εγγόνια;

-Τα παιδιά μου καλά είναι, ποτέ δεν μου γυρέψανε, δουλεύουνε, είναι τακτοποιημένα. Τα εγγόνια μου σπουδάζουνε.

-Για τα τελευταία γεγονότα, για τις φωτιές θέλεις να αναφερθείς;

-Εγώ από τότε, αρρώστησα. Γιατί, είχαμε δει φωτιές. Αλλά αυτό το πράγμα που έγινε...Ούτε με το Ιμπραήμ, δεν έγινε τέτοια καταστροφή.

-Για το μετά τις φωτιές, Τι έχεις να πεις;

-Ήρθε πολύ βοήθεια και φάγανε ορισμένοι και θα τρώνε χρόνια. Εμάς, μας έσωσε ότι μέναμε χάμου στο δρόμο και μας δίνανε τίπο-

τα...

-Το σπίτι, σού το παρέδωσαν;

-Όχι. Και γράφτηκε στις εφημερίδες, ότι μου το δώσανε. Εγώ έφυγα από το κοντέινερ για να βγάλω το χειμώνα και έβαλα μόνος μου το καλοριφέρ στο σπίτι. Στο κοντέινερ με το αικοντίσιον, μου ήρθε να πληρώσω ένας λογαριασμός της ΔΕΗ, 328 ευρώ!

-Γίνονται τα καινούρια σπίτια.

Πιστεύεις ότι θα αναστηθεί το χωριό;

-Μπα!!! Αφού και εγώ κάποιες φορές σκέφτομαι να νοικιάσω στη Ζαχάρω για να είμαι κοντά στους γιατρούς...Και έχω ρίξει τόσα χρήματα στο σπίτι. Για διακοπές κάποιιοι, ίσως...

-Γενικά είσαι ευχαριστημένος από τη ζωή σου;

-Καλά είμαι και τώρα, αλλά θα μπορούσα να είχα κάνει κάτι άλλο κάπου αλλού, αν είχα περισσότερα χρήματα... αν είχα φύγει νωρίτερα από το χωριό, αλλά έπρεπε να φυλάξω τον πατέρα μου και την μάνα μου γιατί είχανε φύγει τ' αδέρφια μου...

Λεξιλόγιο:

Γωνιά, Παραγώνι: Δίπλα στο τζάκι

Μελισαίικο: Δημαίικα σπίτια

Λειρή: Τοπωνύμιο κοντά στο ποτάμι

Κάργα: Ζόρικο

Πεσκουρίτα: Εξοχή, κάτι που εξέχει

Μέλεγο: Τοπωνύμιο νότιανατολικά του χωριού

Κοπανιά: Με τη μία

ΕΑΜ: Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο, αντιστασιακή οργάνωση που ιδρύθηκε το 1941 με πρωτοβουλία του ΚΚΕ.

ΕΒΑΜ: Εθνικό Βασιλικό Απελευθερωτικό Μέτωπο

Λάκες: Τοπωνύμιο ανατολικά στο χωριό με περιβόλια και πηγάδια

Ένωση: Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών

Συνθηκολόγηση: Υπογράφηκε στις 8 -9-1943 από την κυβέρνηση Μπαντόλιο και σήμανε την απόσυρση της Ιταλίας από το συνασπισμό του Άξονα και στις 11 -10- 1943, κήρυξε τον πόλεμο κατά της Γερμανίας.

Τάγματα Ασφαλείας: Ενοπλα σώματα Ελλήνων που συγκροτήθηκαν από τους Γερμανούς εναντίον των αντιστασιακών οργανώσεων στην Κατοχή.

Τούρλα: Τοπωνύμιο προς το βουνό

Γούβα: Τοπωνύμιο στους πρόποδες του βουνού

Προσπόρισα: Τάχυνα το βήμα

Ακροβολιστά: Αραιή διάταξη στρατιωτικού τμήματος σε γραμμή

Κοτρετσαίικα: Τοπωνύμιο-μικρός οικισμός πίσω από το βουνό

Ζάρας: Γεννήθηκε το 1915 στο Λογγό. Ανθυπομοίραρχος Χωροφυλακής, Διοικητής Αποσπάσματος. Μετά τον Ελληνο-ιταλικό πόλεμο στην Αλβανία όπου υπηρέτησε σαν επι-

λοχίας πλαισίωσε τις εθνικιστικές ομάδες Ολυμπίας και πολέμησε εναντίον του ΕΑΜικού κινήματος και του ΔΣΕ ενώ μετά το τέλος του πολέμου εξελέγη βουλευτής Μεσσηνίας.

Πέρδικας: Δημήτρης Γιαννακούρας (Πέρδικας): Διοικητής Αρχηγείου Μαινάλου, αντισυνταγματάρχης της 3ης Μεραρχίας του ΔΣΕ

Με τη νυν σύζυγό του Χριστούλα

στην Πελοπόννησο. Σκοτώθηκε τον Αύγουστο του 1949, στο Μαίναλο.

Κονταλώνης: Γιώργος Κονταλώνης Απόφοιτος της Σχολής Ευελπίδων, πολέμησε στην Αλβανία και στην κατοχή πήρε μέρος στην Εθνική Αντίσταση και πολέμησε στον ΕΛΑΣ ως λοχαγός. Επιτελάρχης 3ης Μεραρχίας του ΔΣΕ Πελοποννήσου στον Ταΰγετο, αντισυνταγματάρχης.

ΕΛΑΣ: Ελληνικός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός, αντιστασιακή οργάνωση που έδρασε κατά την Κατοχή(1941-44) ως στρατιωτικό σκέλος του ΕΑΜ.

Γκότσης Νίκος: Διευθυντής Δικαστικού, αντισυνταγματάρχης της 3ης Μεραρχίας του ΔΣΕ στην Πελοπόννησο.

Δημοκρατικός Στρατός Ελλάδος (ΔΣΕ): Η μεγαλύτερη ένοπλη οργάνωση προσκείμενη στο ΚΚΕ κατά τη διάρκεια του ελληνικού εμφυλίου πολέμου(1946-1949).

Πατουλιές: Σύμπλεγμα θάμνων

Χίτες: Μέλη της οργάνωσης Χ, η οποία ήταν η μετονομασία της "Στρατιωτικής Οργανώσεως Γρίβα" που ιδρύθηκε την περίοδο της γερμανικής κατοχής τον Ιούνιο του 1941 στην Αθήνα από τον αντισυνταγματάρχη Πεζικού Γεώργιο Γρίβα. Η μετονομασία έγινε τον Μάρτιο του 1943.

Μανικώθηκα: Έτρεξα πολύ γρήγορα

Κούρμπα: Κοίλωμα

Κολτσιούρα: Λάσπη

**Επιμέλεια: Δήμητρα Κοκκαλιάρη
Διονύσης Κοκκαλιάρης**

Λάβαμε

Η ΑΝΑΤΟΜΙΑ ΕΝΟΣ... ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

Η κραυγαλέα ασέβεια προς τους πυρόπληκτους και τους ευεργέτες αυτών

Ο πύρινος εφιάλτης της μαύρης ημέρας, αυτής της 24-8-07, άφησε πίσω του στάχτες, αποκαΐδια, σωρούς ερειπίων, φτώχεια, απόγνωση και ανείπωτη δυστυχία.

Οι κατατρεγμένοι της υπαιτιότητας ενός ατόμου και της κρατικής oligωρίας και ανοργανωσίας έπεσαν εν αιθρία στη δίνη ενός φονικού τυφώνος, απωλέσαντες εν μια νυκτί τα πάντα. Το τραγικότερο όλων είναι ότι συγγενείς τους έγιναν βορά της αδηφάγου πυρκαγιάς, κατέστη δε μεγάλο πρόβλημα και η μακάβρια αναγνώρισή τους, σωστή φρίκη.

Πρόκειται, εν ολίγοις, περί μιας δυσπερίγραπτης τραγωδίας, η εμβέλεια της οποίας άγγιξε τις ευαίσθητες χορδές της μακρινής Αυστραλίας. Οι άνθρωποι τούτης της προοδευτικής ηπείρου, αναδειχθέντες αφ' εαυτών σε ανυστερόβουλους φιλανθρώπους, προσέφεραν το περίσσευμα της ψυχής τους. Και τούτο, για να συμβάλουν ενεργώς στην ανακούφισιν των πραγματικών αναγκών των πραγματικά δύστυχων ανθρώπων. Εκείνων, οι οποίοι, δυστυχώς, δια βίου θα κουβαλούν την πρωτόγνωρη δοκιμασία τους, αποτελούντες συνάμα φωτεινό παράδειγμα ηρώων, που αναδείχτηκαν σε ιδιαίτερες κρίσιμες ώρες. Και διεψύλαξαν αλώβητη την αξιοπρέπειά τους, δεν επαιτούν, όπως γίνεται αλλαχού και παρέμειναν υπερήφανοι και εντροπαλοί φτωχοί, ξέρουν τα βουνα από χιόνια. Αυτούς τους ατυχείς του ενιαίου Δήμου Ζαχάρως αναζήτησαν οι Αυστραλοί και προσέφεραν ως αρωγήν το όχι ευκαταφρόνητο ποσό των 1.800.000 ευρώ. Αλλά «άλλαι μεν αι βουλαί δωρητών, άλλα δε ο Θεός της ματαιοδοξίας κελεύει», κατά παράφρασιν του γνωστού τοις πάσι αρχαίου ρητού.

Είδαμε και ακούσαμε εμβρόντητοι τον επικεφαλής του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού να δηλώνει σε γνωστό τηλεοπτικό σταθμό (κανάλι στην αργκό) το αμίμητο, παραμένοντας ωστόσο ακλόνητος στη θέση του: «Σε καθένα πυρόπληκτο αντιστοιχεί η βοήθεια των 412 ευρώ. Είναι προσβλητικό να δοθεί το ποσό αυτό στους πυρόπληκτους, καλύτερα με το σύνολο της ενίσχυσης να γίνει ένα μνημείο – μέγαρο στη Ζαχάρω αρχικά τριώροφο, μετατραπέν εν συνεχεία σε διώροφο.

Εδώ επισημαίνεται ότι το εν λόγω μέγαρο ανεγείρεται σε οικόπεδο προοριζόμενο για χώρο πρασίνου, έχει γίνει προ πολλού σχετική δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, συνεπώς παραβιάζεται ένας ακόμα νόμος του Κράτους. Δηλαδή, η καταγιστική παρανομία δεν λείπει να κοπάσει με τίποτε, η μια διαδέχεται την άλλη, δεν «προκάνουμε» να πάρουμε ανάσα. Κατά την άποψη των εξοικειωμένων με τα χοντρά πορτο-

φόλια, τα 412 ευρώ είναι προσβλητικό ποσό για τους πυρόπληκτους, ήδη προλετάρους, γνωστού όντος ότι «ο βρεγμένος δεν φοβάται τη βροχή». Ο εστί μεθερμηνευόμενος: οι πεινασμένοι, οι καταρρακωμένοι, οι αρρωστημένοι από την ολέθρια φωτιά μπορούν να ανθέξουν και την υπέρτατη δυστυχία. Είναι προτιμότερον, σκέφτηκαν σοβαροφανώς, με την παραπάνω οικονομική ενίσχυση να ανεγερθεί δημαρχιακό μέγαρο στη Ζαχάρω. Είναι ένα έργο που θα μείνει, πράγματι ένα μνημείο που θα παραπέμπει στην επινοηθείσα ιδιότητα αναδιανομή του πλούτου υπέρ των πλουσίων πάντα, με αυτοσχέδια παροχή σε μια πολύ δύσκολη συγκυρία, τον τόπο μας. Και έτσι θα περάσουν καλά οι επιλεκτικά ευνοούμενοι και εμείς της περιφέρειάς του Δήμου, πάντα ευκολόπιστοι και πάντα προδομένοι, χειρότερα, προς δόξαν της ανισοκατανομής του εισοδήματος που θεριεύει και βασιλεύει στην πανευκλείη χώρα μας.

Όμως, ας ανακτήσουν την πνευματική τους διαύγεια οι αρχιτέκτονες των παρόμοιων εγχειρημάτων, που λειτουργούν όπως βούλονται σε ένα κράτος αδρανοποιημένο, που απλώς υπάρχει...

Κανένα διοικητικό συμβούλιο, τα μέλη του οποίου διάγουν, εν συγκρίσει με τους πυρόπληκτους, θίον τρυφήν και χλιδάτο, δεν δικαιούται να μετατρέψει τον σκοπό της δωρεάς, χωρίς τη συναίνεση των δωρητών. Διότι μια τέτοια μετατροπή δεν θεραπεύει τη δυστυχία, οπότε ελλείπει το προαπαιτούμενο της φιλανθρωπίας, της αγαθοεργίας, της μόνης που παρεκίνησε τους δωρητές να συμπαρασταθούν ηθικά και οικονομικά στους αναξιοπαθούντες. Ουδείς εκ των Αυστραλών θα έστεργε να βοηθήσει, αν γνώριζε ότι με τα χρήματά του τελικά θα κτιζόταν δημαρχιακό μέγαρο, μη συγκαταριθμούμενο στα φιλανθρωπικά έργα. Βεβαίως, και ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός εξ ορισμού συμπαρίσταται στον πάσχοντα άνθρωπο και δεν παρέχει ενισχύσεις, για την ανέγερσιν μεγάρων και επαύλεων περιωπής, που θα καμαρώνουν δίπλα από την χειμαζόμενη περιοχή, αυτό είναι πρόκληση.

Τα χρήματα της δωρεάς πρέπει να δοθούν εξ

ολοκλήρου στους κατοίκους της μαρτυρικής Αρτέμιδας και σ' εκείνους της Μακίστου. Τα δύο αυτά χωριά, παρεκτός της ολικής καταστροφής της περιοχής τους, είχαν τα περισσότερα ανθρώπινα θύματα, είκοσι έξι (26) τον αριθμό απανθρακώθηκαν. Επομένως, εδώ εντοπίζονται οι περισσότεροι δυστυχούντες, έχοντες πραγματική ανάγκη οικονομικής ενισχύσεως. Τα χρήματα τα προοριζόμενα σαφώς για την στήριξη των πολλαπλώς εξαθλιωμένων συμπολιτών μας κανένας δεν δικαιούται να διαθέσει, μάλιστα με μεθόδευση σφόδρα αμφισβητούμενη, για αλλότριους σκοπούς, αυτό είναι ιεροσυλία.

Το νόμιμον και ηθικόν, ο περιώνυμος αυτός αξιακός άξονας, περί του οποίου επ' εσχάτων πολλός λόγος εγένετο, δεν συντρέχει εν προκειμένω και περί αυτού πρόκειται. Και θα αποτελεί εσαεί άγος και όνειδος εκείνος ο οποίος τάδε έφη σε καφενείο κωμπούλεως εγγύς τους Πύργου: «έλα μωρέ! Πέθαναν 70, μα θα σωθούν 7000» (Εφημερίδα ΑΥΓΗ 15-908), όπως και ο έτερος αποφανθείς μετά την καταστροφή, αφοπλιστικά: «δεν θέλουμε δέντρα, ξενοδοχεία θέλουμε...». Μνήσθητι Κύριε ημών.

Και προς άρσιν πάσης παρεξηγήσεως, ευχόμαστε εκ βαθέων να γίνει δημαρχιακό μέγαρο στη Ζαχάρω, με προδιαγραφές δανεισμένες από την αμερικάνικη ταινία «Τόλμη και γοητεία». Όμως, το έργο να ενταχτεί στα οικεία προγράμματα του κράτους που διαθέτει τους αναγκαίους πόρους και τα μέσα, δεν είμαστε αυτόνομοι, είμαστε κομμάτι της πολιτείας.

Τα χρήματα, δε, της δωρεάς να διατεθούν, ως η βούληση των δωρητών ορίζει, όπως είπε η γκαμήλα: χάθηκε ο ίδιος δρόμος;

ΕΠΙΜΥΘΙΟΝ. Ο λαός είναι πολύ εξοργισμένος για τις απίθανες εξουσιαστικές παρανομίες κατά την χρήση του κρατικού μηχανισμού. Και είναι διάχυτη η επιθυμία να πέσει βαρύς πέλεκυς στις κεφαλές των επίορκων διαχειριστών του κοινού βίου, ώστε να σταματήσει η ξέφρενη πορεία της ασυδοσίας. Ιδού η Ελλάδα, ιδού και το πήδημα.

**Σωκράτης Γρηγορόπουλος
Διόνυσος 23-9-08**

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2007

Ποιος έχει πέτρινη καρδιά να μην αναστενάξει
Απ' της Ζαχάρως τα χωριά σαν πάει και περάσει;

Αυτά που θα σας διηγηθώ δε λέγονται με λόγια
Θ' ακούσετε αντρίκια κλάματα αντρίκια μοιρολόγια

Οι βάρβαροι πώς άντεξαν, πώς βάσταξε η καρδιά τους
να βλέπουν μάνες να καίγονται μαζί με τα παιδιά τους;

Τίποτα δεν απόμεινε μόνο αποκαΐδια
Κάηκαν στάνες, πρόβατα, κάηκαν στάνες, γίδια

Κάηκε και ο Αντιδήμαρχος τον έλεγαν Αντώνη
Πάλεψε με τον χάροντα στο μαρμαρένιο αλώνι

Κανείς δεν το περίμενε ο άσπλαχνος ο χάρος
Ν' απλώσει το δρεπάνι του στο Δήμο της Ζαχάρως

Αυτό που 'παθε η χώρα μας ποτέ δεν είχε γίνει
Θυμίζει την καταστροφή που έγινε στη Σμύρνη.

**ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ (ΣΟΛΟΣ)
ΜΕΛΙΣΣΑ ΛΕΧΑΙΝΩΝ**

Λάβαμε

Αριστομένης Γρηγορόπουλος Άστρος Κυνουρίας

Κύριοι,
Εύχομαι σε όλους Χρόνια Πολλά και το Νέο Έτος 2009 που ανέτειλε να φέρει σε όλο τον κόσμο ειρήνη, υγεία και προκοπή.

Εύχομαι επίσης να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα, που προκάλεσε η πύρινη λαίλαπα του Αυγούστου του 2007, στην περιοχή της ιδιαίτερης πατρίδας μας και να αποκατασταθεί η ομαλή και η εύρυθμη ζωή.

Η ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Όπως συμβαίνει σε διάφορα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας μας, έτσι και στην περιοχή που βρίσκονται και τα χωριά μας, οι κάτοικοί της, από πολύ παλιά, επικοινωνούν μεταξύ τους μιλώντας μια διάλεκτο, η οποία έχει αρκετά στοιχεία αποκλειστικά δικά της.

Η γενιά μας που γεννήθηκε και μεγάλωσε στο χωριό, τότε έσφυζε από ζωή, έχει έντονα βιώματα και ευχάριστες αναμνήσεις, διότι ζήσαμε όλες τις εκδηλώσεις της παράδοσης και κυρίως μάθαμε και μιλήσαμε τη γνήσια και αυθεντική γλώσσα των προγόνων μας.

Όσοι φύγαμε από την γενέτειρα και δυστυχώς αποτελούμε τη συντριπτική πλειονότητα, δεν ήταν εφικτό να συνεχίσουμε να εκφραζόμαστε με την μητρική μας γλώσσα, δεδομένου ότι τόσο στο εργασιακό όσο και στο κοινωνικό περιβάλλον συναναστρεφόμαστε με άτομα που κατάγονται από διάφορες περιοχές, με διαφορετικά βιώματα και άλλες παραδοσιακές συνήθειες.

Ωστόσο όταν θρискόμαστε στις πατρογονικές μας εστίες και ανταμυνόμενοι τους συνοπίτες μας, ξυπνούν οι μνήμες κι' έρχεται στην επιφάνεια ο πλούτος της γλώσσας μας και τότε έχουμε την πηγαία έκφραση και την απόλυτη επικοινωνία.

Καθώς η θύμησή μας, μας γυρίζει πίσω στα παιδικά μας χρόνια και ξαναζούμε νοερά την όμορφη ζωή του χωριού μας, νοιώθουμε ανείπωτη χαρά και βαθιά συγκίνηση, αντικρίζοντας όμως την σημερινή οδυνηρή πραγματικότητα, ένας πόνος σφίγγει τις καρδιές μας.

Η γλώσσα του τόπου μας μαζί με τα ήθη, τα έθιμα και το δημοτικό τραγούδι, αποτελούν βασικά στοιχεία της ταυτότητας μας.

Γ' αυτό καθήκον μας είναι να διατηρήσουμε ζωντανή αυτή την κληρονομιά και να τη μεταδώσουμε στους νεότερους, όμως με την απομάκρυνση από τα χωριά μας από τα χωριά και την εγκατάσταση σε αστικά κέντρα, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι προοπτικές για καλύτερη επαγγελματική αποκατάσταση και βελτίωση των συνθηκών ζωής ήταν απολύτως δυσοίωτες, δεν υπάρχει δυνατότητα να μεταλαμπαδεύσουμε την παράδοσή μας στη νέα γενιά.

Ο ξέφρενος ρυθμός της αστικής ζωής, όπου κυριαρχεί η μοναξιά, το άγχος, η ταχύτητα, ο υπερκαταναλωτισμός και ο ατομικισμός, μας αλλοτριώνει και μας αποξενώνει από τις παραδοσιακές συνήθειες.

Στη συνέχεια αναφέρονται ενδεικτικά μερικές λέξεις της διαλέκτου μας, για να μας ταξιδέψουν νοερά στις ρίζες μας, να αγκυρωμαστούμε τις συνομιλίες των συμπατριωτών μας και να αγροικήσουμε τον ιδιαίτερο τρόπο ομιλίας και έκφρασης.

Αβάρα(η): Είδος παρασιτικού εντόμου
Αλουπογανίζω: Γυρίζω άσκοπα, χαζεύω
Αλανιάζω: Τιμωρώ κάποιον πολύ αυστηρά
Αλαφιάζομαι: Ξαφνιαζόμαι
Αλμπαζιά(η): Η συμφορά «κακή αλμπαζιά να σ'έβρει»
Αναγλιτσιάζω: Γεμίζω γλίτσα, ακαθαρσίες

Αμποδάω: Εμποδίζω
Άμπουλας: Η μικρή πηγή νερού
Αναγελάω: Κοροϊδεύω
Αναγογιέμαι: Ανακτώ τις δυνάμεις μου
Ανάκαρο(το): Η δύναμη, η αντοχή, το κουράγιο
Ανακλαρίζομαι: Ανοίγω τα χέρια με ταυτόχρονη παρατεταμένη εκπνοή
Ανασμίδια(τα): Τα μικρά γουρούνια
Ανάχρειο(το): Το χρειαζόμενο πράγμα
Αποσπερού: Απόψε
Απλογιέμαι: Απαντάω
Αχάραγο, μπονόρα, σμούρτσα: Πολύ πρωί
Βάιζα: Το κορίτσι
Βελέσι(το): Είδος φούστας που το φορούσαν οι ηλικιωμένες γυναίκες
Βοιδόγλυμα: Σε ορισμένα μικρά παιδιά, τα μαλλιά σε κάποιο σημείο του μετώπου είχαν κλίση προς τα επάνω. Το έλεγαν βοιδόγλυμα γιατί επικρατούσε η αντίληψη ότι σχηματίστηκε από γλείψιμο βοδιού.
Βρέντα(η): Η μικρή βόλτα
Βουτσέλα(η): Το μεγάλο βαρέλι. Μεταφ. ο πολύ χοντρός άνθρωπος
Γλίνα(η): Η λάσπη
Γούλα(τα): Τα ούλα
Δρούγα(η): Το αδράχτι χωρίς το σφοντύλι
Δρυμόνι(το): Το κόσκινο
Έμπυο(το): Το πύο
Εδιάκα: Επήγα
Ζάγκλα(η): Η στροφή
Ζέγγω: Ζεύω, βάζω στο ζυγό
Ζιακουτάω: Πιέζω, ζουλιάω
Ζουνάρι της καλόγριας(το): Το ουράνιο τόξο
Ζουρλάς(ο): Η φλογέρα
Θράσιο(το): Το άνοστο
Ίγκλα(η): Ο ιμάντας που χρησιμεύει για το δέσιμο του σαμαριού στο ζώο
Καλόγερος (ο): Μεγάλο σπιρί με έμπυο
Καλντάω: Κουράζομαι
Καντινάτσα (η): Το μάνταλο
Καουτσούκια(τα): Τσαρούχια φτιαγμένα από καουτσούκ
Κάρμα (το): Το ψοφίμι. Μεταφ. ο εξασθενημένος άνθρωπος
Κατακασάρα(η): Το κατακάθι
Κατσιφάρα(η),αντάρα: Καταχνιά «πόχει ανταρίτσα στην κορυφή και καταχνιά στη ρίζα» δημ. τραγούδι
Κατούντα(η): Η προκοπή, η πρόοδος «να ιδούμε την κατούντα σου»
Κάφυρο(το): Το ρουθούνι
Κεραμίδες (οι): Κοκκινωπές κηλίδες στα πόδια που προκαλούνται από τη φωτιά όταν καθόμαστε πολύ κοντά για να πυρωθούμε
Κλαφουνάω: Κλαψουρίζω
Κλωνά(η): Η κλωστή
Κοκόσια(η): Το καρύδι
Κοκοσιέλι(το): Το χαλάζι
Κονίδα(η): Αυγό παρασιτικού, όπως η ψείρα, ο ψύλλος κ.ά.
Κόπιτσα (η): Α) ο σκόρος, Β) μικρή αγκράφα
Κορφιάς(ο): Το οριζόντιο δοκάρει που αποτελεί την κορυφή της στέγης
Κουλούμπα: Η ομάδα ατόμων
Κουτσούνα (η): Κούκλα φτιαγμένη από πανιά
Κραίνω: Κρυώνω
Κρένω: Μιλώ «Αγγέλλω κρένει η μάνα σου, δεν ξέρω τι σε θέλει» λέει το δημοτικό μας τραγούδι
Κωθώνι(το): Ο βλάκας
Λάτα(η): Ο τενεκές
Λάφι(το): Το ελάφι «δεν κυνηγάω λαγούς και λάφια» δημ. τραγούδι
Λειτουργιά(η): Το πρόσφορο
Μαγάρα(η): Η ακαθαρσία, η λέρα. Μεταφ. ο φαύλος άνθρωπος
Μάγγανα (τα): Οι φασαρίες «δε θέλω νάχω μάγγανα»

γανα»
Μαλάθα(η): Το μεγάλο κοφίνι με στενό στόμιο όπου φυλάσσεται το ψωμί
Μαλιναρίζω: Τρομάζω
Ματαράτσι(το): Μεγάλος σάκος
Μέντζα(η): Η ιδιοτροπία, η παραξενιά
Μουτζούλι(το): Η πληγή
Μουτσουτσούνια(τα): Η προσποίηση κάποιου ότι δεν του αρέσει κάτι
Μουτσέλα (η): Κομμάτι τυριού (φέτα)
Μπέρμπενο(το): Ο ανάξιος λόγου, ο τιποτένιος
Μπλουγούρι(το): Παραδοσιακό φαγητό που φτιάχνεται με σιτάρι κομμένο με λιθάρι
Μπούλα(η),μπαρμπούτα(η): Το καρναβάλι
Μπρίσκαλο(το): Το αγίνωτο σύκο
Μώρα(η): Ο εφιάλτης «μώρα και τουράγνιση να σε βρει»
Νόνα(η): Η γιαγιά
Ντεμπιχιάζω: Έχει την έννοια ότι καπαρώνω χωρίς να δίνω καπάρω
Ντρίτσα(η): Το ψάθινο καπέλο
Ντραμουζάνα(η): Η νταμιτζάνα
Ξεφταλαγιάζω: Αγουροξυπνάω κάποιον
Πείρος(ο): Το ξύλινο πώμα μικρής τρύπας του βαγενιού
Περιστανίζω: Ενοχλώ, στενοχωρώ, προκαλώ δυσφορία σε κάποιον
Πλαντάζω: Νιώθω μεγάλη στενοχώρια «να σκάσεις και να πλαντάξεις»
Προσβέλνω: Προσβάλλω
Ρεμπούφλα(η): Η ρεπούμπλικα-είδος αντρικού καπέλου
Ρογός(ο): Ο χώρος φύλαξης του άχερου
Ρουγκάλια(η): Το αυλάκι που σχηματίζεται από το βρόχινο νερό
Ρουκουλάω: Κατρακυλάω
Σάφαλο(το): Ο καταβεβλημένος, ο εξασθενημένος
Σγάρτσα(η): Η βρώμα
Σγούψιμο(το): Το σκύψιμο
Σεληνάρης(ο): Ο επιληπτικός
Σιακά: Ίσια κάτω
Σιαπάνου: Ίσια πάνω
Σιαπέρα: Ίσια πέρα
Σιάλιγκας(ο): Ο σαλίγκaros
Σιαλντάω: Πετάω κάτι μακριά
Σιγενικό(το): Η τρέλα
Σκαλούγκι(το): Το σκαλοπάτι
Σκλιμουριέμαι: Σιγοκλαίω μουρμουρίζοντας
Σούγλος (ο): Ο κουβάς
Σουρτάρι(το),σούρτι(το): Το σουρτάρι
Στατέρι(το): Ο στατήρας, το καντάρι
Στρίποδο(το): Τα ξύλινα υποστηρίγματα των σανίδων του κρεβατιού
Συμπάω: Συμμαζεύω τα δαυλιά της φωτιάς, υποδαυλίζω. Μεταφ. παρακινώ, παροτρύνω κάποιον
Σφάρδακλας(ο): Ο βάτραχος
Τραγάλια, σπερνά(τα): Τα κόλλυβα
Τράιστο(το): Το ταγάρι, το σακούλι
Τρεμποκουκουράω: Κρυώνω υπερβολικά
Τροχίλια(τα): Θρύψαλα, σμπαράλια
Τσέρα(η): Η νοστιμιά
Τσιέπια(τα): Τα κέρατα
Τσιουλώνω: Τεντώνω «τσιούλωσε το αυτί του να ακούσει τι λέμε»
Τσίντζιρας(ο): Ο τζιτζίκας
Χαβδαλώνω: Κάθομαι με ανοικτά τα πόδια «χαβδάλωσε τη φωτιά λες και είναι μόνος του»
Χιουμάω: Ορμάω «μου χιούμηξε το άλογο και μάλινάρισα»
Χορίδι(το): Ασβέστη
Χουρχούρα(η): Η μικρή σάβρα
Χουσώνω: Χύνω
Χωρίστρα(η): Το χώρισμα των μαλλιών του κεφαλιού «δεξιά μεριά είναι η πλύστρα σου κι αριστερά η χωρίστρα σου»δημ. τραγούδι

αιχμές

ΔΕΥΑΖ

Όπως όλοι γνωρίζουμε, από δημοσίευμα του προηγούμενου τεύχους της εφημερίδας, τα αποτελέσματα της μικροβιολογικής ανάλυσης του νερού ύδρευσης της Μακίστου είναι ανησυχητικά, όσον αφορά την καταλληλότητά του προς πόση. Για το λόγο αυτό το ΔΣ του Συλλόγου προέβη σε έγγραφη επιστολή προς την ΔΕΥΑΖ, εκφράζοντας την ανησυχία του και ζητώντας την συμβολή της αρμόδιας υπηρεσίας για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Η ΔΕΥΑΖ μέχρι τώρα δεν έχει απαντήσει στο έγγραφο του Συλλόγου.

Προέβη, ωστόσο, σε ανάλυση νερού για χλωριούχα, νιτρώδη, νιτρικά, αμμωνία, σίδηρο και μαγγάνιο, όπου προσυπογράφεται η καταλληλότητά του και την οποία ανάλυση ανάρτησε στο καφενείο του χωριού. Όμως, η δημοσίευση αυτή δεν περιλαμβάνει την πολύ σημαντική μικροβιολογική ανάλυση του νερού, πράγμα που μας κάνει να αναρωτηθούμε μήπως η υπηρεσία δεν προέβη στην παραπάνω ανάλυση ή αν προέβη, μήπως δεν την δημοσίευσε. Αυτή ακριβώς η παράμετρος της ανάλυσης είναι που εγείρει σοβαρότατα ερωτήματα και ανησυχία για την καταλληλότητα ή μη του

«ΧΗΜΕΙΟ ΚΑΜΝΗ» ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΣΚΟΥΤΕΡΗΣ ΧΗΜΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ Δεληγιάννη 36 - Τ 26210 26010 ΠΥΡΓΟΣ			«ΧΗΜΕΙΟ ΚΑΜΝΗ» ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΣΚΟΥΤΕΡΗΣ ΧΗΜΙΚΟΣ ΕΘΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ Δεληγιάννη 36 - Τ 26210 26010 ΠΥΡΓΟΣ		
Ημερομηνία 3-2-2009 ΔΙΚΤΥΟ			Ημερομηνία 3-2-2009 ΠΗΓΗ		
Κος Δ. Δ. ΜΑΚΙΣΤΟΥ			Κος Δ. Δ. ΜΑΚΙΣΤΟΥ		
ΑΝΑΛΥΣΗ ΝΕΡΟΥ			ΑΝΑΛΥΣΗ ΝΕΡΟΥ		
ΣΚΛΗΡΟΤΗΤΑ (ως προς Ca O)	150ppm	ΜΕΤΡΙΟΣ ΣΚΛΗΡΟ	ΣΚΛΗΡΟΤΗΤΑ (ως προς Ca O)	150ppm	ΜΕΤΡΙΟΣ ΣΚΛΗΡΟ
ΧΛΩΡΙΟΥΧΑ	12ppm	ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ	ΧΛΩΡΙΟΥΧΑ	14ppm	ΑΝΩΤΑΤΑ ΟΡΙΑ
ΝΙΤΡΩΔΗ	0,04ppm	200 ppm	ΝΙΤΡΩΔΗ	0,01ppm	200 ppm
ΝΙΤΡΙΚΑ	7ppm	0,1ppm	ΝΙΤΡΙΚΑ	8ppm	0,1ppm
ΑΜΜΩΝΙΑ	0,1ppm	50 ppm	ΑΜΜΩΝΙΑ	0,1ppm	50 ppm
ΣΙΔΗΡΟΣ	47ppb	0,5 ppm	ΣΙΔΗΡΟΣ	15ppb	200 ppb
ΜΑΓΓΑΝΙΟ	13ppb	200 ppb	ΜΑΓΓΑΝΙΟ	27ppb	56 ppb
Κατά 22/09			Κατά 22/09		

Η ανάλυση του νερού από την ΔΕΥΑΖ

πόσιμο νερού του χωριού μας.

Το νερό είναι ένα δημόσιο αγαθό που αφορά όχι μόνο τους κατοίκους και τους επισκέπτες, αλλά και κάθε περαστικό και γι' αυτό το λόγο θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με την πρέπουσα σοβαρότητα.

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΑ ΤΑ ΚΑΜΕΝΑ ΔΕΝΔΡΑ

Σε προηγούμενο τεύχος αναφερθήκαμε στην αναγκαιότητα κοπής των καμένων δένδρων που βρίσκονται πάνω στο οδικό δίκτυο και ειδικά στα δέντρα του κοιμητηρίου, λόγω της μεγάλης επικινδυνότητας που ενέχουν. Είχαμε απευθυνθεί στο Δήμο Ζαχάρω, δυστυχώς χωρίς αποτέλεσμα και κατόπιν απευθυνθήκαμε στο Δασαρχείο Κρέστενας. Το Δασαρχείο μας απάντησε με έγγραφο (Α.Π.362/2-2-09), ότι αδυνατεί να προβεί στην παραπάνω ενέργεια και μας παρότρυνε να το πράξουμε με δικά μας μέσα και με τα μέσα που διαθέτει ο Δήμος.

Το αποτέλεσμα είναι ότι τα καμένα δέντρα πέφτουν, προξενώντας

ζημιές στους τάφους του κοιμητηρίου και το χειρότερο απειλώντας τη σωματική ακεραιότητα και τη ζωή των ανθρώπων που επισκέπτονται το κοιμητήριο. Έχουν ήδη αναφερθεί περιπτώσεις συμπατριωτών μας που φτάνοντας στα μνημεία των προσφιλών τους, βρέθηκαν προ της δυσάρεστης έκπληξης να τα δουν κατεστραμμένα από κυπαρίσσια που είχαν πέσει μόλις πριν λίγες ώρες. Δεν είναι δύσκολο να αναλογιστούμε τι θα μπορούσε να είχε συμβεί αν αυτό γινόταν λίγο αργότερα ή τι μπορεί να συμβεί στο μέλλον, όταν κάποιος δεν θα έχει την τύχη με το μέρος του. Κοντολογίς, για να επισκεφθεί κάποιος το κοιμητήριο θα πρέπει να κάνει πρώτα την προσευχή του και να επικαλεστεί τη θεά τύχη για να επιστρέψει σώος στο σπίτι του. Κάποιοι συγχωριανοί μας, αγανακτισμένοι, απειλούν ήδη να καταφύγουν σε αγωγές κατά του Δήμου.

Γιατί πρέπει να φτάσουμε στα άκρα;;;

ΤΟ ΠΕΤΡΑΛΩΝΟ

Ορισμένα πράγματα που κληρονομήσαμε από τους προγόνους μας είναι μοναδικά και τόσο όμορφα. Κάποια μάλιστα σηματοδοτούν τον τρόπο ζωής και τον ανθρώπινο μόχθο κάποιων άλλων εποχών, πριν την εκμηχάνιση της γεωργίας. Αποτελούν παρακαταθήκη για τις επόμενες γενιές και είναι χρέος η προστασία τους. Βεβαίως, τυπικά είναι κληροδοτήματα και ανήκουν σε κάποιες οικογένειες. Αλλά λόγω της μοναδικότητάς τους, είναι σαν να ανήκουν σε όλο τον κόσμο που θα ήθελε να τα δει, να τα γνωρίσει και να τα θαυμάσει. Ο λόγος γίνεται για το Γιαννακαίικο Πετράλωνο, μοναδικό όχι μόνο στη Μάκιστο μα και στα γύρω χωριά, το οποίο λόγω των έργων ανοικοδόμησης των καμένων σπιτιών που το περιβάλλουν, υπέστη δυστυχώς τεράστια ζημιά. Ελπίζουμε οι αγαπητοί συμπατριώτες στους οποίους ανήκει, όταν τελειώσουν οι εργασίες για την οικοδόμηση των σπιτιών τους, να φροντίσουν και για την αποκατάσταση του μνημείου.

ΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΑΙΜΙΛΙΑ Π. ΧΡΙΣΤΑΚΗ

Διπλωματούχος
Πολιτικός Μηχανικός
Πανεπιστημίου Πατρών

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΑΔΕΙΕΣ
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΜΕΛΕΤΗ - ΕΠΙΒΛΕΨΗ - ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Αρήνης 23, Ζαχάρω - Καλαβρύτων 7, Αμαλιάδα,
Τηλ.-Φαξ: 26250 33636 - Κιν.: 6972 964228